

UNDERVISNINGS- OCH
KULTURMINISTERIET

Konst, kultur och ett mångfaldigt Finland

Undervisnings- och kulturministeriets åtgärdsprogram för att främja mångfald inom konst och kultur

Undervisnings- och kulturministeriets publikationer 2024:12

Konst, kultur och ett mångfaldigt Finland

Undervisnings- och kulturministeriets
åtgärdsprogram för att främja
mångfald inom konst och kultur

Maija Lummepero (red.)

Undervisnings- och kulturministeriet Helsingfors 2024

Julkaisujen jakelu

Distribution av publikationer

**Valtioneuvoston
julkaisuarkisto Valto**

Publikations-
arkivet Valto

julkaisut.valtioneuvosto.fi

Undervisnings- och kulturministeriet

This publication is copyrighted. You may download, display and print it for Your own personal use. Commercial use is prohibited.

ISBN pdf: 978-952-263-747-5

ISSN pdf: 1799-0351

Layout: Statsrådets förvaltningsenhet, publikationsverksamheten

Pämbild: Mostphotos

Helsingfors 2024

Konst, kultur och ett mångfaldigt Finland Undervisnings- och kulturministeriets åtgärdsprogram för att främja mångfald inom konst och kultur

Undervisnings- och kulturministeriets publikationer 2024:12**Tema**

Kultur

Utgivare

Undervisnings- och kulturministeriet

Redigerare

Majja Lummepero (red.)

Språk

svenska

Sidantal

84

Referat

Undervisnings- och kulturministeriets åtgärdsprogram för att främja mångfald inom konst och kultur grundar sig på slutrapporten från en arbetsgrupp som tillsatts av ministeriet (2021). Målet med programmet är att beakta den ökande mångfalden bland befolkningen i Finland i all planering och allt beslutsfattande inom konst- och kulturpolitik. Programmets genomgående principer är att främja likabehandling och jämställdhet, identifiering av kulturarvets mångfald och stärkande av dialogen mellan olika kulturer. Med hjälp av programmet skall man även göra det möjligt för alla som bor i Finland att öka sina kunskaper och färdigheter och utnyttja dem i arbetet och på fritiden.

Programmet omfattar sex åtgärdsdelar som främjar kulturell mångfald, likabehandling och integration i det kulturpolitiska arbetet (strategier, finansiering, resultat- och målstyrning), vid ämbetsverk inom förvaltningsområdet och nationella konstinstitutioner samt i samarbetet med sammanslutningar inom kulturbranschen. Stärkandet av kunskapsbasen och de åtgärder som vidtas inom statsrådet är en viktig del av programmet.

Genomförandet av programmet följs upp som en del av styrningen och ledningen av förvaltningsområdet med hjälp av bland annat indikatorer, undersökningar och utredningar. Programmet uppdateras utifrån de behov som uppstår i samband med ministeriets och statsrådets strategiarbete samt utifrån dialogen och utvecklingsarbetet med företrädare för kulturbranschen.

Nyckelord

kulturell mångfald, likabehandling, integration (invandrare), flerspråkighet

ISBN PDF

978-952-263-747-5

ISSN PDF

1799-0351

URN-adress<https://urn.fi/URN:ISBN:978-952-263-928-8>

Taide, kulttuuri ja moninainen Suomi Opetus- ja kulttuuriministeriön toimenpideohjelma moninaisuuden edistämiseksi taiteen ja kulttuurin alalla

Opetus- ja kulttuuriministeriön julkaisuja 2024:12		Teema	Kulttuuri
Julkaisija	Opetus- ja kulttuuriministeriö		
Toimittaja/t	Majja Lummepero (toim.)		
Kieli	ruotsi	Sivumäärä	84

Tiivistelmä

Opetus- ja kulttuuriministeriön toimenpideohjelma moninaisuuden edistämiseksi taiteen ja kulttuurin alalla perustuu ministeriön asettaman työryhmän loppuraporttiin (2021). Ohjelman tavoitteena on huomioida Suomen väestön moninaistuminen kaikessa taide- ja kulttuuripoliittisessa suunnittelussa ja päätöksenteossa. Ohjelman läpileikkaavina periaatteina on edistää yhdenvertaisuuden ja tasa-arvon toteutumista, kulttuuriperinnön moninaisuuden tunnistamista ja kulttuurien välisen vuoropuhelun vahvistamista sekä kaikkien Suomessa asuvien mahdollisuutta kasvattaa tietojään ja taitojään ja niiden hyödyntämistä työssä ja vapaa-ajalla.

Ohjelmaan on koottu kuusi toimenpidekokonaisuutta, joilla edistetään kulttuurista moninaisuutta, yhdenvertaisuutta ja kotoutumista kulttuuripoliittisessa työssä (strategiat, rahoitus, tulos- ja tavoiteohjaus), hallinnonalan virastoissa ja kansallisissa taidelaitoksissa sekä yhteistyössä kulttuurialan yhteisöjen kanssa. Tietoperustan vahvistaminen ja valtioneuvoston piirissä tehtävät toimenpiteet ovat tärkeä osa ohjelmaa.

Ohjelman toteutumista seurataan osana hallinnonalan ohjausta ja johtamista, hyödyntäen muun muassa indikaattoreita, tutkimuksia ja selvityksiä. Ohjelmaa päivitetään ministeriön ja valtioneuvoston strategiatyöstä nousevien tarpeiden sekä kulttuurin toimialan edustajien kanssa käytävän vuoropuhelun ja kehittämistyön pohjalta.

Asiasanat kulttuurinen moninaisuus, yhdenvertaisuus, kotoutuminen (maahanmuuttajat), monikielisyys

ISBN PDF 978-952-263-747-5 **ISSN PDF** 1799-0351

Julkaisun osoite <https://urn.fi/URN:ISBN:978-952-263-928-8>

Art, Culture and Diverse Finland

The Ministry of Education and Culture's action plan to promote diversity in the field of arts and culture

Publications of the Ministry of Education and Culture, Finland 2024:12	Subject	Culture
---	----------------	---------

Publisher	Ministry of Education and Culture
------------------	-----------------------------------

Editor(s)	Majja Lummepero (ed.)
------------------	-----------------------

Language	Swedish	Pages	84
-----------------	---------	--------------	----

Abstract

The Ministry of Education and Culture's action plan to promote diversity in the field of arts and culture is based on the final report of a working group appointed by the Ministry (2021). The action plan aims to take into account the increasing diversity of the Finnish population in the planning and decision-making procedures in arts and cultural policy. The action plan's cross-cutting principles are to promote the realisation of equity and equality, to recognise the diversity of cultural heritage and strengthen intercultural dialogue, and to provide everyone living in Finland with the opportunity to increase their knowledge and skills and to utilise them at work and in leisure activities.

The action plan contains six sets of measures that promote cultural diversity, equity and integration in cultural policy work (strategies, financing, performance and target guidance), in the agencies of the Ministry's branch of government, in the national art institutions, and in the cooperation carried out with cultural communities. Strengthening the knowledge base and carrying out measures within the Government are an important part of the action plan.

Indicators, studies and analyses are used to monitor the implementation of the action plan as part of the guidance and management processes in the Ministry's branch of government. The action plan will be updated based on needs arising from the Ministry's and the Government's strategy work and on the dialogues and development work with representatives of the cultural sector.

Keywords	cultural diversity, equality, integration (immigrants), multilingualism
-----------------	---

ISBN PDF	978-952-263-747-5	ISSN PDF	1799-0351
-----------------	-------------------	-----------------	-----------

URN address	https://urn.fi/URN:ISBN:978-952-263-928-8
--------------------	---

Innehåll

1	Inledning	8
2	Invandring till Finland och uppkomsten av minoriteter i Finland	11
3	Undervisnings- och kulturministeriets åtgärdsprogram för att främja mångfald inom konst och kultur	14
4	Åtgärder för att främja mångfalden i undervisnings- och kulturministeriets strategiarbete och kulturfinansiering	15
	4.1 Statsrådets principbeslut om kulturarvsstrategin 2023–2030	16
	4.2 Statsandelar för museiverksamhet och scenkonst.....	17
	4.3 Grundläggande konstundervisning	19
	4.4 Ökad undervisning i finska och svenska vid högskolorna.....	19
	4.5 Kommunernas kultur- och bibliotekstjänster.....	20
	4.6 Behovsprövade statsunderstöd	23
5	Åtgärder för att främja mångfalden på undervisnings- och kulturministeriet och ämbetsverk som lyder under dess förvaltningsområde	25
	5.1 Undervisnings- och kulturministeriet.....	26
	5.2 Centret för konstfrämjande (Taike).....	28
	5.3 Museiverket.....	31
	5.4 Nationella audiovisuella institutet (KAVI).....	34
	5.5 Tillgänglighetsbiblioteket Celia.....	36
	5.6 Förvaltningsnämnden för Sveaborg.....	37
	5.7 Utbildningsstyrelsen	39
6	Åtgärder för att främja kulturell mångfald vid nationella konstinstitutioner	41
	6.1 Nationaloperan och -baletten.....	41
	6.2 Nationalgalleriet	43
	6.3 Nationalteatern.....	45
7	Åtgärder i samarbete med sammanslutningar inom kultursektorn för att främja kulturell mångfald och integration	48
8	Åtgärder för att stärka kunskapsunderlaget om mångfald och likabehandling	50

9	Åtgärder inom statsrådet för att främja kulturell mångfald och integration	52
10	Uppföljning och uppdatering av åtgärdsprogrammet.....	54
	Källförteckning	55
	Bilaga. Sammanfattning på finska, svenska, ryska, estniska, arabiska, engelska och somaliska	57

1 Inledning

Slutrapporten från undervisnings- och kulturministeriets arbetsgrupp "Kulturpolitik, invandrare och främjande av kulturell mångfald" och beredningen av ministeriets åtgärdsprogram för att främja kulturell mångfald har i högre grad än tidigare visat att kulturförvaltningen kan identifiera de ömma punkterna i främjandet av mångfald och integration i samband med invandring. Tack vare arbetsgruppens arbete kan man nu också bättre förstå vad som borde utvecklas inom förvaltningsområdet för konst och kultur. Arbetsgruppens slutrapport innehåller åtgärdsförslag som fokuserar på sju teman, som ökar delaktigheten och utvecklar kulturtjänsterna. I det åttonde förslaget föreslår arbetsgruppen att ministeriet bereder ett åtgärdsprogram för att främja mångfalden inom konst och kultur i syfte att genomföra åtgärdsförslagen.

Nya utredningar och undersökningar inom kultursektorn visar dock att invandrare och personer som hör till en synlig minoritet fortfarande möter många utmaningar i anpassningen till det finska samhället. Till utmaningarna hör bland annat samhällets mottagningskapacitet och ojämlika strukturer, frågor som gäller språkinlärning, svårigheter att få arbete och brist på sådant att identifiera sig med. Dessa faktorer fördröjer bland annat anpassningen och den dubbelriktade integrationen i det finska samhället. I arbetsgruppens arbete framhövs också behovet av aktuella och högkvalitativa forskningsdata som skulle ge en stark grund för beslutsfattande på såväl politisk som praktisk nivå. Aktörsfältet har också lyft fram behovet av att utveckla producerandet av information om mångfald och etniska minoriteter.

Konst, kultur och ett mångfaldigt Finland åtgärdsprogram

Med hjälp av åtgärdsprogrammet "Konst, kultur och ett mångsidigt Finland" genomför ministeriet de kulturpolitiska målen enligt sin strategi med hjälp av resultat-, mål- och resursstyrning i samarbete med förvaltningsområdets ämbetsverk, kulturinstitutioner, kommuner samt sammanslutningar inom olika konst- och kulturområden.

Även sektorsövergripande samarbete är viktigt, eftersom till exempel justitieministeriet har kunskap om likabehandling. I frågor som gäller främjande av integration är samarbetet med arbets- och näringsministeriet och inrikesministeriet viktigt för att de många frågorna om främjande av integration ska uppmärksammas på ett så övergripande sätt som möjligt även ur konstens och kulturens synvinkel. Dessutom är det viktigt att samarbeta med

social- och hälsovårdsministeriet för att ta hänsyn till perspektiv inom kulturell välfärd i anslutning till integration. Sist men inte minst är det i detta sammanhang viktigt att lyfta fram dialogen med finansministeriet i anslutning till budgetberedningen.

Finland har alltid varit ett kulturellt och språkligt mångformigt samhälle som ständigt förändras. Samhälleliga lösningar som är kopplade till förändringar förutsätter att olika fenomen identifieras och beaktas i större utsträckning än tidigare. Ett öppet samarbete med olika aktörer samt till exempel religionsläskunnighet i frågor som gäller religion och samvetsfrihet främjar jämlikhet och samhällsfred. Många kultur- och språkgrupper har en lång historia i vårt samhälle och mångfalden begränsas inte bara till invandringen under de senaste decennierna. Det här åtgärdsprogrammet fokuserar i första hand på det som uppdragsbeskrivningen för arbetsgruppen för kulturpolitik, invandrare och främjande av kulturell mångfald begränsade sig till.

Arbetsgruppen "Kulturpolitik, invandrare och främjande av kulturell mångfald", som tillsattes av undervisnings- och kulturministeriet, hade till uppgift att presentera riktlinjer och åtgärder för Finlands konst- och kulturpolitik så att den i högre grad kunde ta hänsyn till den kulturella mångfald som bygger på invandring samt bygga upp ett mer jämlikt och rättvist konst- och kulturfält. Arbetsgruppen skulle särskilt beakta målet att med hjälp av konst och kultur stärka delaktigheten i samhället och deltagandet i kultur- och konstlivet för personer med utländsk bakgrund samt målet att med hjälp av konst och kultur främja integrationen och dialogen mellan olika befolkningsgrupper. Arbetsgruppen kom med sin slutrapport, "Konst, kultur och ett mångfaldigt Finland", den 20 januari 2021.

Arbetsgruppen föreslog att den allt större mångfalden i befolkningen ska beaktas i all konst- och kulturpolitisk planering och allt beslutsfattande. Arbetsgruppen drog upp riktlinjer i form av tre principer som bör beaktas i allt arbete inom konst- och kultursektorn. För det första ska man säkerställa att likabehandling och jämlikhet förverkligas på såväl principiell som praktisk nivå. För det andra är det viktigt att vara medveten om att det finska kulturarvet alltid har varit mångsidigt och uppstått i växelverkan mellan kulturer. I fortsättningen måste man lära sig att i högre grad än tidigare identifiera och erkänna mångfald och dialogen mellan olika kulturer måste stärkas ytterligare. För det tredje lyfte arbetsgruppen fram bildningens och kompetensens betydelse som grund för det finländska samhällets framgång. Alla ska oberoende av bakgrund ha möjlighet att öka sina kunskaper och färdigheter samt utnyttja dem och sin egen kreativitet i sitt arbete och på fritiden.

I rapporten föreslås sammanlagt fyrtio åtgärder som gäller kulturpolitik, kulturfinansiering, sysselsättning, yrkesutveckling, kulturtjänster, interkulturell dialog samt forskningsbaserad kunskap och statistik.

I det sista förslaget föreslår arbetsgruppen att undervisnings- och kulturministeriet ska utarbeta ett program som tar arbetsgruppens riktlinjer och åtgärdsförslag i beaktande och som med konkreta åtgärder främjar kulturell mångfald inom kulturpolitiken och konst- och kulturlivet i Finland. Genomförandet av programmet bör följas upp som en del av styrningen och ledningen av förvaltningsområdet genom att dra nytta av bland annat indikatorer, undersökningar och utredningar.¹

I rapporten "Kulturens tid är nu och alltid" från framtidsarbetsgruppen för kultur som tillsatts av undervisnings- och kulturministeriet² konstateras det att alla som bor i Finland har rätt att njuta av kulturen som en del av tillgodoseendet av de kulturella grundläggande fri- och rättigheterna. Därför är det också viktigt att alla finländare erbjuds lika möjligheter att njuta av kulturen. Framtidsarbetsgruppen föreslår att politikrekommendationerna i slutrapporten "Konst, kultur och ett mångfaldigt Finland" genomförs som en del av den riksomfattande och lokala kulturpolitiken inom ramen för det åtgärdsprogram som utarbetas vid undervisnings- och kulturministeriet.

Detta åtgärdsprogram har utarbetats i enlighet med ovan nämnda rapporter. I konkreta åtgärdsförslag strävar man dock efter att granska mångfalden i större utsträckning så att även de befolkningsgrupper som redan har en längre historia i vårt samhälle har uppmärksammas. Dessutom har man i åtgärdsförslagen beaktat utvecklingsbehoven i anslutning till främjandet av religionsfriheten.

Riktlinjer och program 2003–2019

Undervisnings- och kulturministeriet har publicerat de migrationspolitiska riktlinjerna 2003 och 2009 samt slutrapporten från arbetsgruppen om främjandet av konstens och kulturens tillgänglighet 2014. På grund av flykting- och migrationsvågen som inleddes i samband med kriget i Syrien hösten 2015 och den förändrade omvärlden gav ministeriet ut tre publikationer 2016–2019 som behandlade integrationen av invandrare med tanke på utbildning, kultur, ungdomsarbete och idrott. Vid ministeriet utarbetades även år 2016 ett separat handlingsprogram, "Betydelsefull i Finland", där man fastställde åtgärder för att stärka kulturell mångfald, delaktighet och likabehandling samt för att motarbeta hatretorik och rasism som en del av det arbete som utförs inom ministeriets olika förvaltningsområden. (Undervisnings- och kulturministeriets publikationer 2021:2. Konst, kultur och ett mångsidigt Finland, s. 36)

1 [Konst, kultur och ett mångsidigt Finland](#). Slutrapport från arbetsgruppen för kulturpolitik, invandrare och främjande av kulturell mångfald, 2021

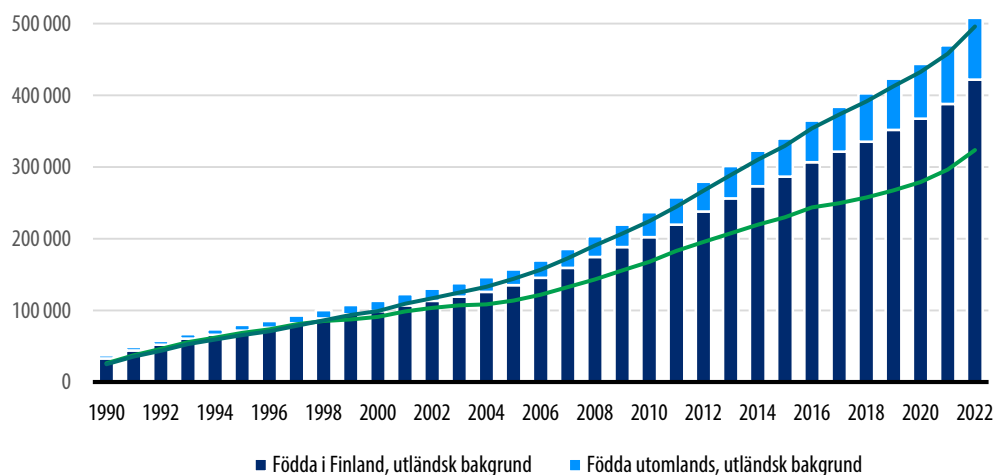
2 [Kulturens tid är nu och alltid. Arbetsgruppens förslag för att återuppbygga kultursektorn och stärka dess framtid](#). Undervisnings- och kulturministeriets publikationer 2022:23

2 Invandring till Finland och uppkomsten av minoriteter i Finland

Den internationella flyttningsrörelsen har förändrat Finlands befolkningsstruktur avsevärt under de tre senaste decennierna. I figur 1 syns denna förändring via härkomst, modersmål och medborgarskap. I slutet av 2021 bodde cirka 470 000 personer av utländsk härkomst i Finland. Antalet personer med ett främmande språk som modersmål var något färre. En del av personerna av utländsk härkomst har finska eller svenska som registrerat modersmål och en del av de finskspråkiga och svenskspråkiga i Finland har utländsk bakgrund. Utländska medborgare finns det minst av av alla, eftersom en stor del av dem som flyttat till Finland med tiden skaffar finskt medborgarskap.

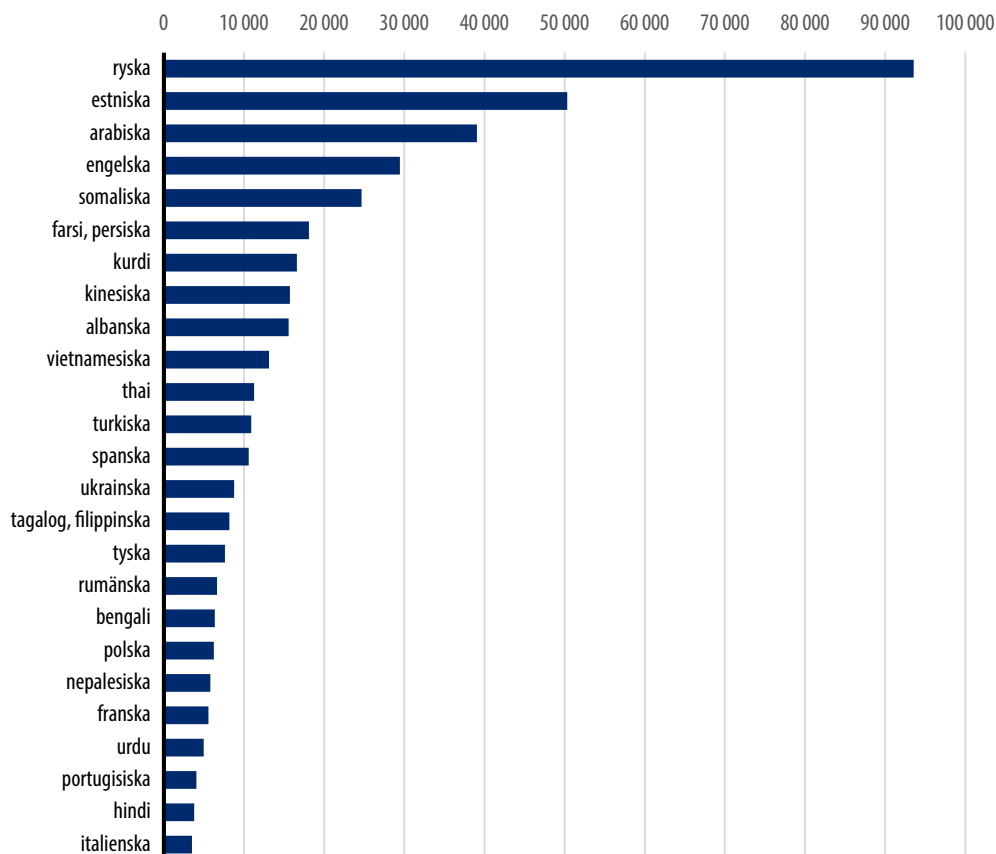
Finlands befolkning med utländsk bakgrund finns på olika håll i Finland, men en stor del av dem bor i de största städerna. I Helsingfors bor cirka en fjärdedel av alla med utländsk bakgrund i Finland och i huvudstadsregionen cirka hälften, cirka 233 000 personer. En stor andel av dem som flyttat till Finland är människor i arbetsför ålder och en stor andel är barn och unga med utländsk bakgrund som är födda i Finland. I slutet av 2021 var dock redan 12 500 personer som hörde till denna andra generationens invandrare över 20 år, av dem 7 224 (58 %) i huvudstadsregionen. Det finns i alla fall ungefär lika många män och kvinnor, men i vissa grupper av bakgrundsländer som flyttat till Finland finns det en klar mans- eller kvinnomajoritet.

Figur 1. Utländska medborgare, personer med ett främmande språk som modersmål och personer med utländsk bakgrund i Finland 1990–2022. Källa: Statistikcentralen.

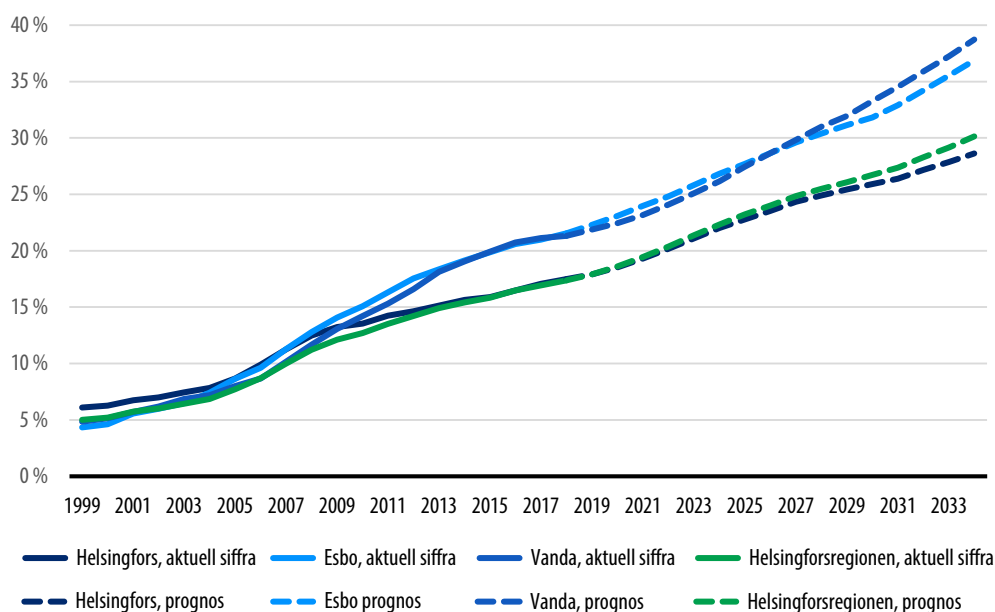
Människor från olika delar av världen har flyttat till Finland. Absolut flest människor har dock flyttat till Finland från Sovjetunionen, Ryssland och Estland. Många av dem som flyttat från Sverige är återflyttare med finländsk bakgrund och de som flyttat från Sovjetunionen/Ryssland består av många ingermanländska återflyttare och deras familjer. Dessutom har ett större antal människor flyttat till Finland från till exempel Irak, Somalia, Thailand och Kina. Granskat enligt språkgrupp är de ryskspråkiga fortfarande den klart största gruppen, i slutet av 2022 cirka 93 500 personer (figur 2). Då fanns det cirka 50 000 estniskspråkiga och cirka 39 000 arabiskspråkiga. Det fanns cirka 29 000 engelskspråkiga och cirka 24 500 somaliskspråkiga. En stor del av de engelskspråkiga är från andra västländer än engelskspråkiga.

Figur 2. De största språkgrupperna för personer med ett främmande språk som modersmål i Finland 2022. Källa: Statistikcentralen.

Den internationella flyttningsrörelsen till Finland har ökat trots avbrott och förändringar orsakade av coronaviruset och kriget i Ukraina. I det finska samhället råder en stark uppfattning om att den arbetsrelaterade invandringen bör ökas ytterligare, så andelen personer som flyttar till Finland lär öka ytterligare. I de unga åldersklasserna ökar andelen personer med utländsk bakgrund i vilket fall som helst snabbt under de närmaste åren, särskilt i huvudstadsregionen och i andra större städer (figur 3). En allt större andel av dem är personer med utländsk bakgrund födda i Finland, det vill säga andra generationens invandrare. Prognosen för befolkningen med ett främmande språk som modersmål i figur 3 finns inte för hela Finland.

Figur 3. Andelen 20–29-åringar med ett främmande språk som modersmål i åldersklassen i Helsingforsregionen 2000–2018 samt prognos fram till 2035. Källa: Prognos för befolkningen med ett främmande språk som modersmål i Helsingforsregionen 2018–2035, uppgifter Statistikcentralen.

3 Undervisnings- och kulturministeriets åtgärdsprogram för att främja mångfald inom konst och kultur

Undervisnings- och kulturministeriet tar som grund för sitt åtgärdsprogram de tre genomgående riktlinjerna (Undervisnings- och kulturministeriets publikationer 2021:2, s. 15) som presenterats av arbetsgruppen "Kulturpolitik, invandrare och främjande av kulturell mångfald", som ska återspeglas i allt arbete för likabehandling och kulturell mångfald.

1. I den finska kulturpolitiken samt i konst- och kulturlivet måste man säkerställa att likabehandling och jämlikhet förverkligas på såväl principiell som praktisk nivå. Ingen i Finland får diskrimineras på grund av ursprung, hudfärg, medborgarskap eller nationalitet, språk, religion, hälsotillstånd, funktionsnedsättning, sexuell läggning eller av någon annan anledning som gäller hens person. Förutom direkt ojämlik behandling måste man också ingripa i strukturell, institutionell diskriminering, diskriminering på flera grunder och rasism.
2. Det mångsidiga finska kulturarvet har genom tiderna bildats i växelverkan mellan olika kulturer. Ett rikt konst- och kulturliv förutsätter respekt för det materiella och immateriella kulturarvet och en vilja och en förmåga att förnya sig samt omfattande inkludering och deltagande. Man måste lära sig att identifiera mångfald bättre och stärka dialogen mellan olika kulturer. Alla i Finland har rätt till sitt eget språk och sin egen kultur samt rätt att på ett mångsidigt sätt utnyttja konstens och kulturens möjligheter.
3. Bildning och kompetens har alltid varit grunden för det finska samhällets framgång. I Finland finns det människor som skapar konst och använder kulturtjänster från flera olika länder och kulturer i världen. Alla som bor i Finland ska ha möjlighet att som aktiva medborgare öka sina kunskaper och färdigheter samt dra nytta av sin kompetens och kreativitet i sin egen vardag och njuta av ett mångsidigt kulturutbud. Viljan att bli konstnär eller yrkesverksam inom kulturbranschen bör fostras och stödas.

4 Åtgärder för att främja mångfalden i undervisnings- och kulturministeriets strategiarbete och kulturfinansiering

Undervisnings- och kulturministeriets kulturpolitiska strategi färdigställdes 2017 och sträcker sig fram till 2025. I strategin har man identifierat att befolkningsutvecklingen har blivit mer mångsidig och att andelen invånare med utländsk bakgrund har ökat i Finland. När strategin uppdateras nästa gång finns det anledning att granska hur denna utveckling påverkar kulturpolitiken på ett mer mångsidigt sätt.

Arbetsgruppen som behandlat kulturbranschens framtidsutmaningar och utvecklingsbehov föreslår i sin rapport som färdigställdes 2022 att statsrådet under den regeringsperiod som inleds 2023 ska lämna en kulturpolitisk redogörelse till riksdagen som i stor utsträckning behandlar frågor som gäller kulturbranschen och de kreativa branscherna, även över förvaltningsgränserna. Undervisnings- och kulturministeriet instämmer i detta förslag i sina egna mål för regeringsprogrammet. Den kulturella mångfalden i samhället ska vara en av utgångspunkterna i redogörelsen samt faktorer som påverkar dess riktlinjer och åtgärder.

4.1 Statsrådets principbeslut om kulturarvsstrategin 2023–2030

Kulturarvet betraktas i strategiarbetet som en resurs för en hållbar framtid och som en övergripande del av människors liv. Var och en ska ha rätt att njuta av kulturarvet och vara med och berika det. I ett pluralistiskt samhälle har aktörer inom kulturarvsbranschen en central roll när det gäller att identifiera och erkänna kulturella behov hos individer och grupper med olika bakgrund, skapa jämlika möjligheter i förhållande till kulturarvet samt stärka dialogen med olika intressegrupper och publik. Undervisnings- och kulturministeriet utarbetar 2023 en genomförandeplan för genomförandet av kulturarvsstrategin i samarbete med grupper med olika kulturella bakgrunder. En av de genomgående riktlinjerna för verkställandet av strategin är kulturell mångfald och likabehandling, som främjas genom följande åtgärder:

- Dialogen med unga om kulturarvet och mångfalden stärks i samarbete mellan undervisnings- och kulturministeriet, Museiverket, Föreningen för kulturarvsfostran och tjänsten Kultur för alla. Åtgärden kan bestå av kartläggningsarbete, seminarier, workshoppar, videor som laddats upp på sociala medier och annat material som producerats på ungdomars villkor och som kan användas även i skolor.
- Hembygdsarbetets roll och möjligheter att stöda kulturell mångfald i vårt samhälle stärks. Finlands Hembygdsförbund genomförde 2019–2020 en webbguide om kulturellt mångsidigt hembygdsarbete.³ Detta arbete fördjupas och förädlas ytterligare.
- Inkluderingen och integrationen av invandrare främjas genom att dra nytta av Hembygdsförbundets nya projekt "Mestarit & Kisällit", där barn, unga och äldre med olika kulturell bakgrund möts genom att tillsammans lära sig och uppleva sitt eget och det gemensamma kulturarvet samt genom att bekanta sig med sin hembygd.⁴

3 Finlands hembygdsförbund: [Webbguide \(på finska\): Kulttuurisesti moninainen kotiseututyö. 2022.](#)

4 Finlands hembygdsförbund: [Mestarit & Kisällit -sukupolvihanke \(på finska\). 2022.](#)

4.2 Statsandelar för museiverksamhet och scenkonst

Undervisnings- och kulturministeriet har förnyat principerna för finansiering som beviljas för museers och teatrarers verksamhet. Den statliga finansieringen av scenkonst förnyades i början av 2022 och museilagen reviderades 2019. Ett av huvudmålen med museilagen och den nya lagen om scenkonst är att främja den kulturella mångfalden och konstens mångfald.

Museilagens mål är förutom att främja kulturell mångfald även att främja gemenskap och kontinuitet. Med hjälp av den stärks också museernas roll som kulturella förmedlare och tjänster som främjar den kulturella mångfalden. För att uppnå målen i museilagen planeras följande åtgärder:

- Genomföra projekt som främjar och stöder invandrares integration.
- Öka personalens kunskaper om kulturell mångfald och likabehandling.
- Museerna ordnar webbutställningar om kulturell mångfald på webbplatsen Opi museossa (på finska): Opimuseossa.fi - Monikulttuurisuus.
- Helsingfors stadsmuseum har påbörjat arbetet med kulturmiljöprogrammet, med fokus på kulturell mångfald. År 2021 beviljade Museiverket understöd efter prövning till Helsingfors stadsmuseum för projektet Being Black – glimtar ur livet som afrofinländare, som tolkar och bearbetar kulturmiljön i Helsingfors. Målet är att utreda nya Helsingforsbors förhållande till kulturmiljön i Helsingfors samt väcka intresse och entusiasm för användningen, vården och uppskattningen av det egna bostadsområdets och i vidare bemärkelse Helsingfors materiella och immateriella kulturarv. Det är viktigt att hitta nya sätt att samarbeta i mångidentitetsgemenskaper.
- Museiverket förhandlar 2022 i enlighet med museilagen med de regionala ansvarsmuseerna om skötseln av den regionala uppgiften och den regionala planen för 2023–2026. I de regionala museernas regionala arbetsplaner ingår bland annat:
 - Kulturell mångfald och specialgrupper ska beaktas i konstmuseiverksamheten särskilt i Nyland. Helsingfors stadsmuseums (HAM) organisation är flerspråkig och museets experter betjänar kunderna på lika villkor på olika språk. Vid Helsingfors konstmuseum HAM finns en arbetsgrupp för samhällsansvar som består av personalmedlemmar och vars mål är ett ekologiskt, ekonomiskt och socialt hållbart,

- inkluderande konstmuseum. Arbetsgruppen strävar efter att förankra och dela god praxis, ordna utbildning för personalen samt se till att de uppställda målprogrammen genomförs. (Helsingfors konstmuseum HAM, plan för regionalt arbete 2023–2026).
- Bildkonstens tillgänglighet, mångfald och jämlikhet främjas också genom att kartlägga konstnärer med invandrarbakgrund i Birkaland, konstnärer som behöver särskilt stöd, konstnärer som hör till språkliga och kulturella minoriteter samt konstnärer som hör till andra minoriteter och deras sysselsättningsmöjligheter. Kartläggning av samarbetsmöjligheter, tillhandahållande av rådgivningshjälp och kartläggning av eventuellt stöd för konstnärligt arbete (till exempel att göra upp ett koncept för en vandringsutställning tillsammans) bedrivs med stöd av principen om positiv särbehandling. (Tammerfors konstmuseum, plan för regionalt arbete 2023–2026).

Syftet med lagen om främjande av scenkonsten (1082/2020) är förutom att främja kulturell mångfald även att främja den riksomfattande och regionala tillgången till scenkonsttjänster och tillgängligheten för olika befolkningsgrupper. Uppnåendet av målen med lagen säkerställs genom följande planerade åtgärder vid verkställandet av statsandelssystemet:

- Alla institutioner som omfattas av statsandelssystemet uppmuntras att ta sitt ansvar för att främja mångfalden. Nästa gång godkänns aktörer som omfattas av statsandelar för perioden 2025–2027. Ansökan inleds i början av 2024.
- Anstalter som omfattas av statsandelssystemet och sammanslutningar inom scenkonst utanför det uppmuntras till samarbete för att få kulturellt mångsidigt innehåll från olika kulturtraditioner till scenen.

4.3 Grundläggande konstundervisning

Den rättsliga grunden för den grundläggande konstundervisningen är huvudsakligen från 1990-talet, och behovet av att utveckla den har skrivits in i bland annat den utbildningspolitiska redogörelsen (2021) och i Ministeriernas framtidsöversikt (2022), där man som inriktning för lösningen rörande grundläggande konstundervisning har angett följande: Strukturerna, lagstiftningen och finansieringen inom den grundläggande konstundervisningen ska utvecklas. Riktlinjerna för utvecklingen av den grundläggande konstundervisningen hänför sig förutom till ovan nämnda dokument även bland annat till främjandet av jämlik tillgång och tillgänglighet samt till att stärka kunskapsunderlaget inom branschen. För att främja ovan nämnda behov beaktar undervisnings- och kulturministeriet perspektiven för främjande av kulturell mångfald i den övergripande utvecklingen av den grundläggande konstundervisningen. (2023–2027)

4.4 Ökad undervisning i finska och svenska vid högskolorna

Konstnärer och yrkesverksamma inom kulturbranschen som flyttat till Finland har redan när de kommer till Finland mycket kunskap och kompetens. För att kunna fungera fullt ut och jämlikt på det finländska konst- och kulturfältet behöver många dock utveckla språkkunskaperna och den övriga kompetensen samt möjligheter att nätverka.

Vid läroanstalter inom konst och kultur ökas undervisningen i finska och svenska samt utbildningen om konst- och kulturlivets strukturer och sysselsättningsmöjligheter i Finland.⁵

I avtalen mellan undervisnings- och kulturministeriet och högskolorna för avtalsperioden 2021–2024 har man kommit överens om att utveckling och utökning av högskolornas utbud av inhemska språk finansieras med 3,8 miljoner euro årligen som en del av den strategiska finansieringen. Finansieringen riktas till Helsingfors universitet, Aalto-universitetet, yrkeshögskolan Metropolia, Haaga-Helia och Laurea. Syftet är att utöver projekthögskolorna hela högskolefältet ska utnyttjas genom att utbudet öppnas och utökas. Språkboost – Internationella experter som kan de inhemska språken.

5 [Konst, kultur och ett mångsidigt Finland](#). Slutrapport av arbetsgruppen för kulturpolitik, invandrare och främjande av kulturell mångfald, 2021. s. 22.

4.5 Kommunernas kultur- och bibliotekstjänster

Kommunerna tar hänsyn till den kulturella och övriga mångfalden samt behoven av att främja likabehandling när de organiserar sin kultur- och biblioteksverksamhet och sina tjänster. De nationella och regionala utvecklingsuppdrag som avses i 6 § i lagen om kommunernas kulturverksamhet kan också utnyttjas för detta ändamål.⁶ Enligt 2 § i lagen om kommunernas kulturverksamhet är utgångspunkterna för att lagens mål ska uppnås bland annat kulturell mångfald och dialog och enligt 3 § är kommunens uppgift bland annat att främja kulturell samverkan.

Undervisnings- och kulturministeriet finansierar utvecklingsuppdraget på nationell nivå för kommunernas kulturverksamhet för att främja kulturell mångfald och likabehandling inom kommunernas kulturtjänster och följer upp genomförandet av utvecklingsuppdraget som fått statsunderstöd och dess effekt åren 2022–2024.

Kulturtjänsterna har en viktig roll i fråga om att främja kulturell och interaktiv integrering i kommunerna och som en resurs för integrationsutbildningen. I framtiden är det nödvändigt att i större utsträckning använda de allmänna bibliotekens, kommunernas kulturverksamhets, muséernas och de övriga konst- och kulturinstitutionernas innehåll och tjänster som en del av integrationsutbildningen och det övriga integrationsarbetet.

De allmänna bibliotekens utvecklingsuppdrag enligt bibliotekslagen samt kommunernas nationella och regionala utvecklingsuppdrag enligt lagen om kulturverksamhet kan också utnyttjas för detta ändamål. Bibliotekspersonalens mångfaldskunnande och interkulturella kompetens stärks genom att statsunderstödsfinansiering riktas till denna verksamhet.⁷

Med stöd av målen i 2 § i bibliotekslagen garanteras i de allmänna bibliotekens verksamhet många mål för ett mångsidigt samhälle, inklusive jämlika möjligheter för befolkningen till bildning och kultur, aktivt medborgarskap, demokrati och yttrandefrihet. Utgångspunkten för uppnåendet av målet är gemenskap, pluralism och kulturell mångfald.

6 [Konst, kultur och ett mångsidigt Finland](#). Slutrapport av arbetsgruppen för kulturpolitik, invandrare och främjande av kulturell mångfald, 2021. s. 18.

7 [Konst, kultur och ett mångsidigt Finland](#). Slutrapport av arbetsgruppen för kulturpolitik, invandrare och främjande av kulturell mångfald, 2021. s. 18.

För att uppnå målen i lagen planeras följande åtgärder:

- Flerspråkiga biblioteket koordinerar Satakielikuukautta, under vilken evenemang om flerspråkighet anordnas på olika håll i Finland, till exempel genom att ordna månadsrelaterade evenemang i skolorna. (21.2 –21.3 varje år)
- Finansiering av fortbildning som ökar bibliotekspersonalens mångfaldskompetens som en del av den statliga finansieringen av biblioteksväsendets regionförvaltning och de bibliotek som sköter det regionala utvecklingsuppdraget. Antalet fortbildningar och deras regionala täckning följs upp. (kontinuerlig)
- Biblioteken får stöd för köp av lättläst kvalitetslitteratur med liten upplaga. Selkokeskus anmäler årligen nya lättlästa böcker till inköpsstödlistan. (kontinuerlig)
- Selkokeskus och LL-Center fortsätter att informera och ge råd om lättlästa böcker. (kontinuerlig)
- Biblioteken erbjuder sin personal möjlighet att delta i utbildningar som ordnas av Selkokeskus och LL-Center om lättläst litteratur och användning av lättläst språk i kundservicesituationer. (kontinuerlig)
- Bibliotekens kunskap om lättläst kan förbättras när finansieringen ordnas genom en informationskampanj, vars bakgrundsaktörer kan vara till exempel Selkokeskus och LL-Center tillsammans med samarbetspartner.
- Biblioteken kan använda det informationspaket om främjande av lättläst litteratur som Selkokeskus har sammanställt för biblioteken. (kontinuerlig)

Allmänna bibliotek, kommunernas kulturverksamhet, museer och andra konst- och kulturinstitutioner informerar aktivt om internationella konstevenemang och projekt för konstnärer med utländsk bakgrund. Behovet av att öka synligheten för fria konstnärer med utländsk bakgrund och internationella konstevenemang i kommunens kommunikationskanaler lyftes fram i undervisnings- och kulturministeriets migrationsdialog, där yrkesutbildade personer inom konst- och kulturbranschen diskuterade invandring ur konst- och kulturfältets perspektiv. (<https://intermin.fi/sv/migrationsdialoger>) För att främja ovan nämnda behov planeras följande åtgärder:

- Kommunerna erbjuder mer synlighet för konstprojekt för personer med utländsk bakgrund, till exempel konstnärer på det fria fältet, samt för internationella och kulturellt mångsidiga konstevenemang i sina kommunikationskanaler. (kontinuerlig)
- Kommunerna ökar kommunikationen om dessa konstevenemang på olika språk så att de också når en kulturellt och språkligt mångsidig publik. (kontinuerlig)

Den språkliga och kulturella mångfalden ökas bland personalen som arbetar med expert- och ledningsuppgifter i konst- och kulturorganisationer. För att främja målet, till exempel på biblioteken, bör man aktivt utnyttja de nya bestämmelserna om de anställdas kompetens i lagen om allmänna bibliotek (1492/2016).⁸ För att uppnå målen i lagen planeras följande åtgärder:

- Främjandet av språklig och kulturell mångfald hos personer som har expert- och chefsuppgifter vid biblioteken följs upp och uppföljandet av antalet experter och chefer som företräder olika språk- och kulturbakgrund utvecklas i samarbete med regionförvaltningsverket. (2023–2027)
- Utformningen av användningen av biblioteken och deras lokaler och den betydelse de har som en plats för olika slags möten, följs upp som en del av bibliotekens mål att främja aktivt medborgarskap, demokrati och yttrandefrihet. (kontinuerlig)

8 [Konst, kultur och ett mångsidigt Finland](#). Slutrapport av arbetsgruppen för kulturpolitik, invandrare och främjande av kulturell mångfald, 2021. s. 20–21.

4.6 Behovsprövade statsunderstöd

Ämbetsverk och andra organisationer som delar ut behovsprövade statsunderstöd för konst och kultur (såsom Finlands filmstiftelse) utvecklar sin egen branschs aktörsfälts röst genom att höra sin understödspraxis så att den kulturella mångfalden och jämlikheten beaktas i högre grad än i nuläget i statsunderstödstagarnas verksamhet.⁹ Undervisnings- och kulturministeriets kultur- och konstpolitiska avdelning främjar kulturell mångfald och likabehandling genom följande åtgärder:

- Ministeriet deltar under finansministeriets ledning i arbetet med att utveckla statsunderstödsprojektet. Genom en bredbasig gemensam utveckling skapas enhetlig praxis och enhetliga begrepp för statsunderstöd som ökar öppenheten, förtroendet och jämlikheten i verksamheten. I utvecklingsarbetet beaktas den relativa ökningen av andra än finsk- och svenskspråkiga sökande så att statsunderstöd i fortsättningen förutom på finska och svenska även kan sökas på engelska. Målet är att bygga upp en effektivare och mer reformvänlig verksamhetsmodell. (2023–2027)
- Ministeriet säger i beslutet om allmänt understöd att understödstagaren i sin verksamhet ska främja jämställdhet och likabehandling samt iakttä de arbetsgivarskyldigheter som gäller dem. När understödstagaren lämnar en redogörelse över användningen av statsunderstödet ska hen rapportera om genomförandet och uppföljningen av jämställdhets- och likabehandlingsplanen eller om på vilket annat sätt jämställdheten och likabehandlingen har främjats i verksamheten. Ministeriet utvecklar kriterier som stöder ansvarsfull verksamhet och med vilka man främjar och följer upp genomförandet av god förvaltning, jämställdhet och likabehandling samt hållbar utveckling i sammanslutningarnas verksamhet. (2023–2027)
- Ministeriet stöder åtgärder inom bidrag till barnkulturen som helhet, som främjar alla barn och ungas möjligheter att värna om och föra fram sitt språk och sin kultur samt lika möjligheter att delta i konst och kultur. (2023–)

⁹ [Konst, kultur och ett mångsidigt Finland](#). Slutrapport av arbetsgruppen för kulturpolitik, invandrare och främjande av kulturell mångfald, 2021, s. 18

- Ministeriet delar ut understöd efter prövning för att främja interreligiös dialog. Syftet med understöden är att främja goda relationer mellan olika religiösa grupper. Genom dialog visar religiösa samfund offentligt sitt stöd och sin uppskattning för ett fredligt möte mellan olika religioner. (kontinuerlig)
- Ministeriet utarbetar en utredning om hur jämlikheten mellan religiösa samfund och livsåskådningssamfund kan främjas vid beviljandet av statsunderstöd. (2024–2025)
- Finlands filmstiftelse har understött Women in Film and Television Finlands (WIFT) jämställdhets- och likabehandlingsverktyg, som stiftelsen inför tillsammans med andra finansiärer inom filmbranschen. Verktuget ger handledning i hur man tar hänsyn till mångfalden när man förbereder produktioner. (kontinuerlig)
- Personalen på Finlands filmstiftelse vidareutbildas för att ta hänsyn till mångfald och likabehandling i kundservicen. Informationsmöten och informationsinnehåll för stiftelsens stödkunder erbjuds också på engelska. (kontinuerlig)
- Selkokeskus fortsätter att dela ut statsunderstödet för lättläst litteratur som undervisnings- och kulturministeriet delegerat till dem som utarbetat lättlästa böcker. (kontinuerlig)
- Aktörer inom konst- och kulturbranschen kan i sina kommunikationsprojekt utnyttja Selkokeskus text- och utbildningstjänster: Den riksomfattande kontrollen av lättlästa koder är avgiftsfri och kan sökas av alla instanser som publicerar lättläst material. Selkokeskus erbjuder också utvärdering av lättlästa texter och lättlästa utbildningar som en avgiftsbelagd tjänst. Via Selkokeskus får man information om dem som anpassar de lättlästa texterna. Text- och utbildningstjänster för lättläst svenska erbjuds av LL-Center. (kontinuerlig)

5 Åtgärder för att främja mångfalden på undervisnings- och kulturministeriet och ämbetsverk som lyder under dess förvaltningsområde

Undervisningsministeriets uppgift är sörja för lagstiftningen, förvaltningsstrukturen, förvaltningspraxisen, finansieringen, den strategiska ledningen och andra allmänna förutsättningar för verksamheten och dess utveckling inom sitt förvaltningsområde. Kulturpolitiken omfattar bland annat konst och kultur, museer och kulturarv, bibliotek, kulturexport och kreativt arbete.

Inom undervisnings- och kulturministeriets förvaltningsområde för konst- och kulturpolitik finns fem ämbetsverk: Centret för konstfrämjande (Taike), Museiverket, Nationella audiovisuella institutet (KAVI), Tillgänglighetsbiblioteket Celia och förvaltningsnämnden för Sveaborg. Inom det utbildningspolitiska området verkar Utbildningsstyrelsen som ämbetsverk. I verksamhetsprogrammet ingår Utbildningsstyrelsens åtgärder i anslutning till principerna för erkännande av examina och kompetens i konst och kultur.

I alla ämbetsverks basverksamhet beaktas kulturell mångfald och främjande av integration. Prioriteringarna för kulturell mångfald och likabehandling, de praktiska åtgärderna och uppföljningen av dem avtalas i resultatförhandlingarna mellan ministeriet och ämbetsverken för resultatavtalsperioden 2024–2027. Särskild uppmärksamhet bör riktas mot följande åtgärder:

- Främjande av arbetet mot rasism och likabehandling.
- Kontinuerlig ökning av kompetensen inom likabehandling och kulturell mångfald hos ämbetsverkets ledning och experter samt utveckling av mångfaldsledningen.
- Målinriktat engagera personer med utländsk bakgrund eller kulturell mångfald i ämbetsverkets arbete genom rekrytering och utomstående expertarbete, till exempel genom att använda mångfaldsagenter eller andra mångfaldsutbildare i tjänsten Kultur för alla.

- Stärka jämlikhets- och mångfaldskompetensen och utveckla praxisen i arbetslivet genom att anordna workshoppar om dialogkort för kulturell mångfald och hållbar utveckling (2023–2027)
- Öka kunskaperna om lättläst språk genom att utbilda personalen så att ämbetsverken kan identifiera behovet av lättläst material och producera lättläst material.
- Anordna utbildning om beaktande av kulturell mångfald och likabehandling i rekryteringsprocesser och om användningen av positiv särbehandling för att aktivt främja likabehandling (2023–2027)
 - [THL, mångfald vid rekrytering](#)
 - [Diskrimineringsombudsmannen, positiv särbehandling](#)
- De språkkunskapskrav som arbetsuppgifterna kräver bedöms kritiskt i samband med rekryteringen och språkmedvetenheten i arbetsgemenskaperna främjas till exempel genom att man på möten använder flera arbetspråk parallellt.
[THL, språkmedvetet arbete](#) (på finska)

Kulturell mångfald och likabehandling främjas i ämbetsverkens verksamhet genom ämbetsverkens egna åtgärder som beskrivs nedan och som utformats i samarbete med undervisnings- och kulturministeriet.

5.1 Undervisnings- och kulturministeriet

Undervisnings- och kulturministeriet anser att det är viktigt att befolkningens etniska, språkliga och kulturella mångfald integreras i all konst- och kulturpolitisk planering och allt beslutsfattande. Digitalt innehåll och digitala miljöer får en allt viktigare ställning och erbjuder en möjlighet till kreativt uttryck och interkulturell växelverkan och stärker på så sätt uppbyggnaden av digital bildning. Kulturtjänster som främjar välfärd och hälsa har stor betydelse för främjandet av mångfald, stärkandet av olika befolkningsgruppers delaktighet samt främjandet av tillgången till och tillgängligheten för kulturtjänster. Forskning visar att kultur och konst främjar välfärden och med hjälp av dem kan man svara på behoven och utmaningarna i ett allt mer mångsidigt samhälle. Ministeriet utvecklar sina egna och förvaltningsområdets ämbetsverks och nationella konstinstitutioners förfaringssätt så att de återspeglar Finlands mångsidiga befolkningsstrukturer.

Religiösa evenemang har traditionellt hört till seder och bruk i Finland, och den kulturella och samhälleliga kopplingen till det kristna arvet har varit stark. Kyrkans medlemsantal har dock minskat för varje år samtidigt som antalet personer som inte hör till något trossamfund och antalet registrerade religionssamfund har ökat. Orsakerna till det ökade antalet registrerade religionssamfund är huvudsakligen orsaker som har att göra med invandring och att det bildats undergrupper inom religiösa samfund som redan tidigare varit verksamma i Finland. Enligt undersökningar har religiositeten bland de yngre generationerna sjunkit. Allt fler unga uppfattar sig själva som andliga, men inte troende. På grund av dessa trender kommer samhällsfrågorna religion och åskådningar att bli allt mer mångfacetterade i framtiden.

Undervisnings- och kulturministeriets kultur- och konstpolitiska avdelning främjar kulturell mångfald och likabehandling genom följande åtgärder:

- Ministeriet beaktar den ökande samhälleliga betydelsen av kulturell mångfald i statens budgetberedning och fäster särskild uppmärksamhet vid likabehandlingsaspekter. (kontinuerlig)
- I den kulturpolitiska beredningen beaktar ministeriet sambandet mellan nya fenomen och främjandet av kulturell mångfald, såsom åtgärder för att utveckla digitala miljöer. (2023–2027)
- Ministeriet fäster i sin verksamhet uppmärksamhet vid möjligheten att tillämpa positiv särbehandling och fatta separata beslut i exempelvis personalrekryteringen, om man med hjälp av den kan främja uppnåendet av målen för likabehandling och kulturell mångfald. (kontinuerlig)
- Ministeriet stärker jämlikhets- och mångfaldskompetensen och utvecklar praxisen i arbetslivet i deras organisation genom att anordna workshoppar om dialogkort för kulturell mångfald och hållbar utveckling. (2023–2027)

Bild 1. #migrationsdialog-diskussionen om mångfald och delaktighet i kulturutbudet vid undervisnings- och kulturministeriet i november 2022. Bild: Kati Järvinen/UKM.

5.2 Centret för konstfrämjande (Taike)

Centret för konstfrämjande (Taike) finansierar skapandet av konst och stärker konstens genomslagskraft i samhället. På Taike arbetar cirka 75 personer: cirka 2/3 är tjänstemän och 1/3 anställda konstexperter, konstnärsexperter och länskonstnärer i arbetsavtalsförhållande. Taike har sitt huvudsakliga verksamhetsställe i Helsingfors och har dessutom regionala verksamhetsställen. Centret för konstfrämjande främjar kulturell mångfald och likabehandling och stöder en dialog mellan olika befolkningsgrupper med hänsyn till alla underrepresenterade grupper inom konsten oberoende av ursprung, hudfärg, språk, religion, hälsotillstånd, funktionsnedsättning och sexuell läggning. Centret för konstfrämjande främjar kulturell mångfald och likabehandling genom följande åtgärder:

- Taike inleder en bedömning av effekterna av statsunderstöden för kulturell mångfald och åtgärder mot rasism. (2023–2025)
- Taike beaktar behoven hos personer med kunskaper i andra språk än finska och svenska i arbetet med att utveckla finansieringssystem och -ansökningar för konst och kultur samt i rådgivningstjänsterna, sprida information och ordna utbildnings- och informationstillfällen för invandrare och personer som hör till minoritetsgrupper. (2023–2025)

- Taike utnyttjar de möjligheter som verktyget dialogkort som främjar kulturell mångfald och hållbar utveckling erbjuder när det gäller att förnya ämbetsverkets praxis och främja kulturell mångfald och likabehandling vid utbildningstillfällen samt i utvecklingen av det praktiska arbetslivet. (2023–2027)
- Taike introducerar mångfaldsagenter och -utbildare i användningen av dialogkortsverktyget och förankrar användningen av verktyget som en del av utvecklingen av praxisen och personalen i organisationerna inom konst- och kultursektorn. (2023–2025)
- Taike inför anonym rekrytering som en form av rekrytering. (2022–)
- Taike har startat styrgruppen ”BIPOC (Black, Indigenous, People of Color)” och kartlägger verksamheten i anslutning till den i sin organisation och i ämbetsverkets förtroendeorgan.
- Taike stöder en dialog mellan befolkningsgrupper på konst- och kulturområdet samt främjar arbetsvillkoren för konstnärer som hör till minoriteter i Finland. (2022–2027)
- Taike erbjuder mångfaldsexperttjänster till kommuner, konstsfund och konstorganisationer samt konstnärer. (kontinuerlig)
- Taike beaktar behoven av flerspråkighet vid sina evenemang och främjar också teman med anknytning till kulturell mångfald i sitt innehåll. (2023–)

Bild 2. Dialogkort. Ett verktyg för kulturell mångfald och hållbar utveckling. Kort 9. Fred, rättvisa och god förvaltning. Steller Jay (2022). Illustration: Inês Wellenkamp de Mesquita Mendes Jales.

5.3 Museiverket

Museiverket är experter på kulturarv, tjänsteproducent, utvecklare av sitt verksamhetsområde och myndighet. Till verkets uppgifter hör att utöka, vårda och presentera kulturhistorisk nationalegendom samt att lagra, producera och förmedla information. Museiverket ansvarar för skyddet av den kulturhistoriskt värdefulla miljön, det arkeologiska kulturarvet och byggnadsarvet samt kulturendomen tillsammans med andra myndigheter och det övriga museiväsendet. Museiverket erbjuder mångsidiga tjänster för alla medborgare som utvecklas kontinuerligt. I anslutning till Museiverket finns Finlands nationalmuseum, som är ett riksomfattande kulturhistoriskt museum. Utöver nationalmuseum ansvarar den även för verksamheten vid Hvitträsk, Tavastehus slott, Langinkoski, Villnäs, Olofsborg, Fölisöns friluftsmuseum, Finlands sjöhistoriska museum, Ekudden och fängelset. Museiverket och Nationalmuseum främjar kulturell mångfald och likabehandling genom följande åtgärder:

Museiverket

- Museiverket väcker diskussion om kulturell mångfald och utgör en plattform för mångsidiga gemenskaper och befolkningsgrupper samt för möten mellan olika kulturer. (kontinuerlig)
- Museiverket öppnar ansökningar om statsunderstöd för att stärka och berika det mångsidiga kulturarvet. De bjuder in invandrare eller personer med annan mångsidig kulturell bakgrund att planera innehållet i ansökningarna för att säkerställa mångfald, socialt hållbar utveckling och ett inkluderande tillvägagångssätt. (kontinuerlig)
- Inom personalutbildningen fortsätter Museiverket att utveckla kompetensen inom kulturell mångfald i enlighet med verkets jämställdhets- och likabehandlingsplan. (kontinuerlig)
- Museiverket synliggör den kulturella mångfalden i det immateriella kulturarvets arbete genom Wikikatalogen över levande arv och genom evenemang. Även i arbetet med barn och ungas levande arv samt i material riktat till fostrare fästs uppmärksamhet vid mångfald. (kontinuerlig)
- Museiverket genomför projektet "Elävän perinnön lähettiläät" ("Det levande arvets sändebud"), vars mål är att öka synligheten för det kulturellt mångfaldiga levande arvet i Finland samt väcka diskussion om hur olika grupper deltar och kan delta i skyddet av det levande arvet i Finland. Museiverket genomför projektet i samarbete med Centret för konstfrämjande (Taike), tjänsten Kultur för alla och Globe Art Point. (hösten 2022–)

- I den nuvarande dokumentationen av Museiverkets bildsamlingar ligger tyngdpunkten starkt på att bevara den kulturella mångfalden. (kontinuerlig)

Bild 3. Sommarläger för ukrainska barn på Nationalmuseum sommaren 2022.
Bild: Onni Vesa/Finlands nationalmuseum.

Finlands nationalmuseum

- Finlands nationalmuseum väcker diskussion om kulturell mångfald och utgör en plattform för minoriteter samt för möten mellan olika kulturer. (kontinuerlig)

- På de största museienheterna utökar Nationalmuseum tjänsterna för medborgare med invandrabakgrund och inkluderar dem i utvecklingen av sin verksamhet. I utvecklingsarbetet beaktas behoven i programmets språkurval och innehåll samt i deras gemensamma produktionsätt. (kontinuerlig)
- Publikarbetet vid Finlands nationalmuseums enheter bygger i hög grad på partnerskap med organisationer, samfund, städer och företag, och museet sysselsätter konstnärer, forskare och experter inom olika områden. Museet tar hänsyn till mångfalden och erbjuder sysselsättningsmöjligheter för personer med olika bakgrund. (kontinuerlig)
- Finlands nationalmuseum träffar regelbundet lokala anordnare av integrationsutbildningar så att museet kan identifiera behov av att utforma sina tjänster som en del av museets långsiktiga plan. Enheter: Tavastehus slott, Olofsborg, Finlands sjöhistoriska museum och Nationalmuseum. (kontinuerlig)
- Finlands nationalmuseum anordnar två gånger om året en PRAO-praktikperiod för högstadierna på Nationalmuseum, där deltagarna alltid väljs ut med hänsyn till befolkningens mångfald. (kontinuerlig)
- Nationalmuseums tjänsteutbud har redan i sex års tid omfattat ett guidekoncept utvecklat för integrationsutbildning, där man går igenom Finlands historia på ett begripligt sätt och samtidigt lär sig finska. Museet besöks av cirka 100 integrationsgrupper per år. (kontinuerlig)
- Finlands nationalmuseums delaktighetsmöten "Ny Medborgare" med olika befolkningsgrupper hålls två gånger i månaden med max. 10 deltagare åt gången. Vid mötena faciliteras diskussioner mellan personer med olika bakgrund och man producerar information och perspektiv för att utveckla mångfalden och likabehandlingen av nya Ny Medborgare-tjänster och -program. (kontinuerlig)
- Sammansättningen av verk, "Brev från ön", på Finlands nationalmuseum för 1 400 högstadieelever i årskurs 8 till Olofsborg i mars 2023. Där transporteras åskådarna till föreställningar av konstnärer med olika bakgrund. Varje konstnär framför med sitt verk ett perspektiv på hur finskheten framträder i ljust av hens personhistoria. Producent Kaari och Roni Martin Compania, projektet Konsttestarna. (2023)
- Nationalmuseum deltar i Helsingfors stads verksamhet "Kulturens fadderbarn" och är ett faddermuseum för barn födda 2023. Verksamheten bygger på jämlikhet och en verksamhet med låg tröskel samt är en långvarig verksamhetsmodell. Genom verksamheten når museet varje år 700 barn med olika bakgrund och deras föräldrar. (2023–)

- På Finlands nationalmuseums enheter erbjuds också regelbundet kostnadsfria evenemang ur samhällsperspektiv, och stadsbornas delaktighet framhävs. (2023, kontinuerlig)
- Nationalmuseum lyfter i sitt innehåll fram olika etniska gruppers eget kulturarv i samarbete med dessa samfund i form av modern dokumentation, utställningar och evenemang. I det förnyade museet som öppnas 2027 presenteras Finlands nationalmuseums samlingar av världskulturer på utställningar och evenemang. (2023–2027)
- Nationalmuseum håller ett fortsättningsseminarium om fungerande befolkningsrelationer i samarbete med projektet "Depolarize". Det första seminariet hölls i november 2022. (2023)
- Finlands nationalmuseum beaktar med sitt program och sina handlingar samt i kommunikationen i sociala medier teman som bygger upp goda befolkningsrelationer, bland annat samernas och romernas nationaldagar, svenska dagen, Pride-veckan. Exempel på det är bland annat flaggningar och ljudguidningsinnehåll. (kontinuerlig)

5.4 Nationella audiovisuella institutet (KAVI)

Till KAVIs lagstadgade uppgifter hör att bevara filmer och tv- och radioprogram, främja den audiovisuella kulturen, övervaka tillhandahållandet och klassificeringen av bildprogram samt främja mediefostran. KAVI främjar kulturell mångfald och likabehandling genom följande åtgärder:

- KAVI anordnar utbildning i medieläskunnighet för anställda inom den offentliga förvaltningen. (kontinuerlig)
- KAVI stöder den praktiska mediefostran med anvisningar som beaktar likabehandling samt med konkreta material, såsom lättlästa material och material som är lätta att bearbeta. (kontinuerlig)
(Översikt 2022: Systematiska åtgärder behövs för att utveckla en jämlik medieläskunnighet (kavi.fi))
- KAVI genomför årligen Mediekunskapsveckan, vars syfte är att inspirera till att pröva på ny verksamhet som stöder mediekompetensen under hela året. I samband med den gör nästan 50 partnerorganisationer material och kampanjer för att främja inkluderande mediefostran. [Mediekunskapsveckan](#) (fortlöpande)

- 2023–2024 samordnar KAVI det internationella projektet "Inclusive and Creative Media Education" (programmet Creative Europe, News and Media Literacy), där man utvecklar praxis inom mediefostran som stärker likabehandling och delaktighet.
- Inom ramen för utvecklingsprogrammet "Nya läsfärdigheter" skapade KAVI rikligt med material på tre samiska språk utöver material på finska och svenska.
- KAVI genomförde i samarbete med Kulturpolitiska forskningscentret Cupore 2021–2022 en utredning där man beskrev nuläget för inkluderande och jämlik mediefostran i Finland. Med hjälp av en utredning baserad på expertintervjuer sammanställdes dessutom god praxis och man erbjöd riktlinjer för framtiden. Utredningen publicerades i maj 2022. (<https://mediataitokoulu.fi/nakokulmia.pdf>)

Bild 4. KAVI genomförde i samarbete med Kulturpolitiska forskningscentret Cupore 2021–2022 en utredning där man beskrev nuläget för inkluderande och jämlik mediefostran i Finland. Med hjälp av en utredning baserad på expertintervjuer sammanställdes dessutom god praxis och man erbjöd riktlinjer för framtiden. Utredningen publicerades i maj 2022. Illustration: Lassi Kaikkonen.

5.5 Tillgänglighetsbiblioteket Celia

Tillgänglighetsbiblioteket Celia är experter på tillgänglig litteratur och publicering som stöder likabehandling i läsning och lärande. Tillgänglighetsbiblioteket Celia producerar och förmedlar biblioteksmaterial och läromaterial i tillgängligt format, bland annat i form av ljudböcker och punktskriftsböcker, i samarbete med bibliotek och förläggare. Celias böcker kan användas av alla som har svårt att läsa en vanlig bok på grund av lässvårigheter, sjukdom, skada eller motsvarande anledning. Du kan ansluta dig till Celias avgiftsfria ljudbokstjänst på biblioteket. Tillgänglighetsbiblioteket Celias bibliotekstjänster är kostnadsfria för kunderna. Ämbetsverket främjar kulturell mångfald och likabehandling genom följande åtgärder:

- Tillgänglighetsbiblioteket Celias ledning 2023–2027 har en ny medlem i form av en organisation som representerar personer med utländsk bakgrund.
- Tillgänglighetsbiblioteket Celia inför anonym rekrytering som en form av rekrytering samt erbjuder studerande med utländsk bakgrund möjlighet att öva på och bekanta sig med arbetslivet. (2022–)
- Tillgänglighetsbiblioteket Celia beaktar temat mångfald i kompetensutvecklingsplanen för 2023–2025.
- Tillgänglighetsbiblioteket Celia förbättrar tjänsternas tillgänglighet ytterligare, tar lättläst finska och lättläst svenska samt ett tydligt allmänspråk med i kundkommunikationen, skaffar material på ett mångsidigt sätt och på olika språk enligt resurserna samt strävar efter att effektivare nå personer med läshinder som talar ett främmande språk. (kontinuerlig)

Bild 5. Tillgänglighetsbiblioteket Celias ljudböcker och andra specialtillverkade böcker är avsedda för alla som har svårt att läsa vanlig text till exempel på grund av syn, sjukdom eller skada.
Bild: Tillgänglighetsbiblioteket Celia.

5.6 Förvaltningsnämnden för Sveaborg

Förvaltningsnämnden för Sveaborg är ett statligt ämbetsverk som lyder under undervisnings- och kulturministeriet och som restaurerar, upprätthåller, presenterar och förvaltar Sveaborg, som ingår i Unescos världsarvslista. Förvaltningsnämnden för Sveaborg har cirka 70 fast anställda och ett stort antal säsongsarbetare. Organisationen är indelad i fyra enheter: restaurerings-, underhålls-, världsarvs- och förvaltningstjänster. Förvaltningsnämndens personal består till exempel av trädgårdsmästare, arkitekter, fastighetsskötare, turistrådgivare, snickare, elinstallatörer, målare och personer inom förvaltningen på många områden. Förvaltningsnämnden för Sveaborg främjar kulturell mångfald och likabehandling genom följande åtgärder:

- Förvaltningsnämnden för Sveaborg har möjlighet att använda anonym rekrytering som en form av rekrytering. (kontinuerlig)

- Förvaltningsnämnden för Sveaborg tar hänsyn till den kulturella mångfalden i rekryteringen genom att anställa personer med en mångsidig kulturell bakgrund. (kontinuerlig)
- Förvaltningsnämnden för Sveaborg sätter upp mål och åtgärdsförslag för jämställdhets- och likabehandlingsplanen gällande jämställdhet, personalpolitisk likabehandling och funktionell jämlikhet. (kontinuerlig)
- Man gör det möjligt för alla att hyra hyresbostäder av förvaltningsnämnden för Sveaborg. Valet görs genom lottning. (kontinuerlig)
- Förvaltningsnämnden för Sveaborg för en internationell diskussion med exempelvis andra av Unescos världsarvsobjekt och olika fästningsforum. (kontinuerlig)
- Förvaltningsnämnden för Sveaborg informerar och presenterar världsarvet på flera språk och med beaktande av specialgrupper. (t.ex. digital guide: [Digital guide över Sveaborg](#))
- Förvaltningsnämnden för Sveaborg anordnar evenemang som främjar kulturell mångfald. Den anordnar till exempel årligen evenemanget "Viaporin Kekri" på Sveaborg, då det erbjuds ett mångsidigt kultur- och konstprogram. Med hjälp av evenemanget upprätthålls också en bortglömd skördefest och folktradition. (kontinuerlig)
- Förvaltningsnämnden för Sveaborg uppmuntrar och främjar i enlighet med FN:s mål för samhällsansvar effektiva partnerskap mellan den offentliga och privata sektorn samt medborgarsamhället för att garantera trygga och hållbara städer och bosättnings samhällen (FN:s mål 17.7 och 11).
- Förvaltningsnämnden för Sveaborg stöder genom sin verksamhet målen för både en socialt och ekologiskt hållbar utveckling, till exempel genom att ordna talkon och "parkfadderverksamhet", då frivilliga tar hand om den historiska sjöfästningen och Unescos världsarvsobjekt. (kontinuerlig)
- Förvaltningsnämnden för Sveaborg stärker invånar- och aktörssamarbetet både på lokal och internationell nivå genom att årligen anordna Unescos internationella volontärläger, "World Heritage Volunteers". På lägret får volontärer delta i Sveaborgs gemensamma lokala verksamhet för att bevara det gemensamma världsarvet. Lägret stärker samarbetet mellan invånare och aktörer och främjar samtidigt dialogen mellan olika kulturer och den gränsöverskridande solidariteten mellan folken. År 2022 ordnades lägret för sjätte gången. ([volontärbete på Sveaborg](#))

Bild 6. Deltagare i det internationella volontärbetslägret World Heritage Volunteers utför landskapsvårdsuppgifter på Sveaborg i augusti 2022. Bild: Laura Oja.

5.7 Utbildningsstyrelsen

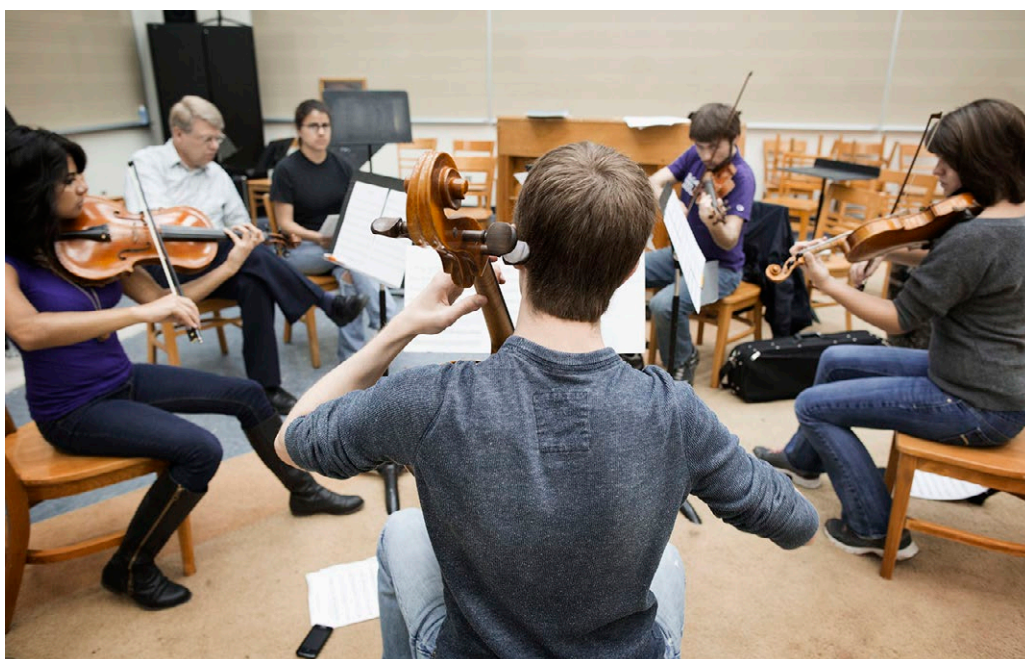
Utbildningsstyrelsen utvecklar utbildningen, småbarnspedagogiken, det livslånga lärandet och erkännandet av examina samt främjar internationaliseringen. Med erkännande av examina avses ett beslut om vilken behörighet en examen som avlagts i ett annat land ger vid ansökan om arbete eller studieplats. Besluten fattas av myndigheter, läroanstalter och högskolor samt arbetsgivare. Utbildningsstyrelsen främjar kulturell mångfald och jämlikhet med åtgärder i anslutning till principerna för erkännande av examina och kompetens i konst och kultur:

- Utbildningsstyrelsen informerar konst- och kulturinstitutioner och -organisationer om principerna för erkännande av examina och kompetens samt om Utbildningsstyrelsens webb- och rådgivningstjänster. (kontinuerlig)

- Utbildningsstyrelsen tar hänsyn till konst- och kulturinstitutioner och -organisationer när man håller webinarier/seminarier om erkännande av examina som avlagts utomlands, om utländska utbildnings- och examenssystem och mer brett om erkännande av examina och kunskaper samt om Utbildningsstyrelsens tjänster i anslutning till dessa. (kontinuerlig)

I samband med den ovan beskrivna informationen lyfter Utbildningsstyrelsen fram att konst- och kulturinstitutioner och -organisationer vid rekryteringen av personal själva kan och ska bedöma kunskaperna och kompetensen hos personer som fått utbildning på området utomlands, eftersom det inom branschen finns få reglerade yrken, det vill säga uppgifter för vilka det finns ett detaljerat lagstadgat behörighetskrav. Utbildningsstyrelsens beslut om erkännande av en utländsk examen behövs endast om det finns ett lagstadgat behörighetskrav för uppgiften. Inom konst- och kulturrelaterade yrken regleras undervisningsuppgifter inom den grundläggande utbildningen, gymnasiet, yrkesutbildningen på andra stadiet och det fria bildningsarbetet. Det vore bra om man granskade behörighets- och språkkunskapskraven för dessa yrken för att underlätta sysselsättningen av personer med utländsk bakgrund i undervisningsuppgifter inom branschen, vilket bidrar till att främja kulturell mångfald och likabehandling.

Bild 7. Getty Images/Hill Street Studios.

6 Åtgärder för att främja kulturell mångfald vid nationella konstinstitutioner

Lagen om statlig finansiering till nationella konstinstitutioner (942/2022) har stiftats för statlig finansiering till nationella konstinstitutioners verksamhet. Den nya lagen gäller tre nationella konstinstitutioner: Nationaloperan och -baletten, Nationalgalleriet och Nationalteatern. Tack vare lagen ökar bland annat förutsägbarheten och stabiliteten i finansieringen av de nationella konstinstitutionerna och man kommer för fyra år åt gången överens om kvantitativa och kvalitativa mål som är centrala med tanke på konst- och kulturpolitiken samt om uppföljningen och utvärderingen av förverkligandet av dem.

6.1 Nationaloperan och -baletten

Sett till antalet anställda är Finlands Nationalopera och -balett ett medelstort opera- och baletthus. Konstinstitutionen lockar till sig kompetens på hög nivå med varierande bakgrund från olika delar av världen, och omfattningen har ständigt ökat under de senaste åren. År 2022 hade man cirka 550 månadsavlönade anställda. Bland konstverkets personal, inklusive i ledningsuppgifter, fanns 134 anställda från över 30 olika länder. Dessutom besöker i regel cirka 900–1 000 anställda konstinstitutionen under scenåret. Som konstinstitutionens kommunikations- och arbetsspråk används finska och engelska.

Med tanke på att frågor om kulturell mångfald är så intressanta grundades hösten 2021 ett mångfaldsforum på Finlands Nationalopera och -balett. Forumet fungerar som institutets inofficiella studie- och diskussionscirkel som samlas 3–4 gånger under säsongen, sätter sig in i mångfaldsfrågor, kommer med förslag och rekommendationer till ledningsgruppen samt ordnar tilläggsutbildning om mångfald.

Finlands nationalopera och -balett främjar kulturell mångfald och likabehandling genom följande åtgärder:

- Nationaloperan och -baletten inkluderar kulturell mångfald i sitt utvecklingsarbete. (2023/2025, kontinuerlig)
- Nationaloperan och -baletten utvecklar riktlinjer för att främja mångfalden av konstnärligt innehåll, exempelvis införande av riktlinjer för representation. (2023–2025)
- Nationaloperan och -baletten genomför regelbundet mångfaldsutbildningar för sin personal samt upprätthåller en öppen mångfaldsdiskussion. (kontinuerlig)
- Nationaloperan och -baletten inkluderar kulturell mångfald i sin rekrytering. (kontinuerlig)
- Nationaloperan och -baletten utvecklar mångfaldsforumet till en regelbunden verksamhetsform. (2023/2025, kontinuerlig)
- Nationaloperan och -baletten drar nytta av nätverk för mångfaldsarbete i hemlandet och i organisationen Opera Europa. (kontinuerlig)

Bild 8. CircOpera 2.0 på Finlands nationalopera i november 2022.

Bild: Emma Suominen/Finlands nationalopera och -balett.

6.2 Nationalgalleriet

Nationalgalleriet är Finlands största konstmuseumsorganisation och nationella kulturinstitution. Ateneums konstmuseum, Museet för nutidskonst Kiasma och Konstmuseet Sinebrychoff är Nationalgalleriets museer. De har årligen över 600 000 besökare. Nationalgalleriet bygger upp kulturarvet, stärker den nationella konstsamlingen, gör mångsidiga utställningar och gör konsten tillgänglig för allmänheten. Nationalgalleriet är en stark nationell och internationell aktör inom kulturfältet. Dess tjänster stärker konstens genomslagskraft i samhället.

Nationalgalleriet offentliggjorde den 10 oktober 2022 en ny strategi som sträcker sig fram till 2027. Nationalgalleriet har gjort upp planer för praktiska åtgärder som ökar museernas kulturella mångfald 2023–2027. Som en del av denna plan satsar Nationalgalleriet på att utveckla tillgängligheten och öka närheten. Nationalgalleriet främjar kulturell mångfald och likabehandling genom följande åtgärder:

- På Nationalgalleriets alla tre museer har man hållit utbildningar på temat antirasism för såväl guider som övrig personal.
- Med Nationalgalleriets konstmuseum Ateneums treåriga testamentsdonation anställs en publik producent och man utvecklar besöksprogrammet för underrepresenterade grupper 2023–2026, vilket också gäller grupper med invandrarbakgrund. (2023–2026)
- Vid Nationalgalleriets enheter för publikarbete genomförs specialprogram som på lika villkor når hela åldersklasser eller skolklasser (bland annat Kiasma arrangerar "Andraklassarnas konstutflykt" för skolelever från Helsingfors, som är ett projekt som alla tre museer är med i, och deltar i det riksomfattande besöksprogrammet "Konsttestarna" för elever i årskurs 8, deltar i projektet "Kulturens fadderbarn"). (kontinuerlig)
- Nationalgalleriets program "Digitalt Nationalgalleri" satsar på att öka den nationella tillgängligheten och en bredare publik både när det gäller samlings- och utställningsverksamheten; digitalt innehåll och appar som till stor del delas ut gratis. (kontinuerlig)
- Nationalgalleriet fäster med hjälp av lättläst språk uppmärksamhet vid hur olika sorters publik informeras om tjänsterna och hur man kan tala till kunderna på ett så tydligt sätt som möjligt. (kontinuerlig)
- I alla Nationalgalleriets museer syns principerna för ett säkrare utrymme såväl i programmet som på guidningarna, i workshopparna och i museilokalerna. (2023–2025, kontinuerlig)

- Målet med programmet "Vi möts på Nationalgalleriet" (arbetsnamn) är att göra alla Nationalgalleriets museer ännu lättare att närma sig och tillgängliga. (2023–2025)
- Nationalgalleriets museer har och kommer att ha gratisdagar för alla, vilket är viktigt med tanke på den ekonomiska tillgängligheten. (kontinuerlig)
- Asylsökande har gratis inträde till Nationalgalleriets museer. (kontinuerlig)

Bild 9. Verksamhetsgruppen vid Helsingin aikuisopisto besökte Ateneum den 5 februari 2020 som en del av projektet Eko – Finska på Ateneum, som finansieras av undervisnings- och kulturministeriet. Bild Helka Miettunen / @Nationalgalleriet.

6.3 Nationalteatern

Nationalteatern är den äldsta finskspråkiga teatern som grundades 1872. Nationalteaterns verksamhet vägleds av konstnärlighet, dialog och jämlikhet. Nationalteaterns mål är att den kulturella mångfalden ska synas bland institutets personal och i rekryteringen av personal (fast personal och gäster). Teatern har också som mål att söka berättelser och faktorer som ökar mångfalden i dess föreställningsverksamhet. Teatern strävar efter att öka den kulturella mångfalden i dess övriga verksamhet bland annat genom att tillsammans med olika samarbetspartner och nätverk skapa verksamhetsätt och verksamhetsformer som når en mångsidig deltagar- och publikgrupp. Nationalteatern främjar kulturell mångfald och likabehandling genom följande åtgärder:

- Nationalteatern publicerar rekryteringsannonser i lämplig utsträckning förutom på finska och svenska även på engelska. Rekryteringsannonser delas medvetet i olika nätverk och i så många kanaler som möjligt. (kontinuerlig)
- Nationalteatern sökte och anställde finländare födda utomlands till avdelningen "Samhällen och delaktighet" och avsikten är att i allt högre grad anställa personer med utländsk bakgrund även till andra avdelningar. Nationalteaterns mål är också att samla en mer mångsidig skådespelarkår än tidigare. (kontinuerlig)
- Nationalteatern ordnar utbildning i antirasistiska arbetssätt för hela personalen våren 2023.
- På Nationalteaterns Stora scen kommer det våren 2023 att hållas ett föredrag om estniska gästarbetare i Finland. Föreställningen är tvåspråkig och produceras i samarbete med Estlands dramatiska teater.
- Ujuni Ahmed har blivit husförfattare på Nationalteatern. Hennes första dramatisering "För flickor som tror att de är ensamma" (hösten 2023) handlar om en kvinna med invandrarbakgrund i Finland och en kulturkrock. Arbetsgruppen för förslaget är mångkulturell och förslaget har valts ut bland annat till Konsttestarna. Även i övrigt kombineras föreställningen med mångsidigt publikarbete.
- I Nationalteaterns klassrumsföreställningar 2023 och workshoppar i anslutning till dem når man ungdomar med olika bakgrund som studerar i skolan. Verksamheten riktar sig särskilt till Hux-klasser och grupper med elever med invandrarbakgrund som talar finska som andraspråk.

- Föreställningen "Aqua Furiosa" (våren 2024) från Nationalteaterns "Uruguay"-projekt är på finska, spanska och engelska och behandlar nykolonialism. Regissören och åtminstone en av skådespelarna kommer från Latinamerika. För projektet har man gjort ett omfattande fältarbete i Uruguay tillsammans med lokalbefolkningen.
- "Donna Quijote" som flyttats från coronatiden beskriver de arktiska folkens liv och kultur utifrån vad de själva berättar. (hösten 2024)
- Nationalteaterns kulturföreställning för fadderbarn har genomförts på ett sätt som gör att publiken inte behöver kunna finska. (kontinuerlig)
- Nationalteatern letar efter föreställningar som inte kräver kunskaper i finska för den ambulerande repertoaren på vårdinrättningarna vid Kiertukiscenen. (kontinuerlig)
- Nationalteatern fortsätter samarbetet med de konstnärer med invandrarbakgrund som har deltagit i tidigare projekt. (kontinuerlig)
- Nationalteatern profilerar sin verksamhet så att ungdomar med olika bakgrund kan delta. (kontinuerlig)
- Nationalteatern strävar efter att i "Regionprojektet" samarbeta med de boende på ett internat för internationella studerande. (2023–2025, kontinuerlig)
- Nationalteatern planerar att grunda en ungdomsgrupp i ett grupphem för minderåriga asylsökande som kommit till Finland utan föräldrar. (2024 eller 2025)
- Nationalteatern planerar som en del av sitt publikarbete tolkning/ textning av föreställningar till olika språk. (2023–2025)
- Nationalteatern planerar som en del av sitt publikarbete olika former för att se till att personer med olika bakgrund blir särskilt uppmärksammade. Tillgängligheten ökar också med hjälp av digital distribution. (kontinuerlig)
- Nationalteatern utvecklar sin webbplats så att den blir mer flerspråkig. (2023–2025)

Bild 10. Dokumentär teaterföreläsning Ett annat hem där konstnärer som kom till Finland som flyktingar och som föddes här möttes. Bild: Nationalteatern.

7 Åtgärder i samarbete med sammanslutningar inom kultursektorn för att främja kulturell mångfald och integration

Undervisnings- och kulturministeriet fungerar som statsunderstödsmyndighet för samfund inom kulturbranschen och för dessutom en mångsidig kulturpolitisk dialog med sammanslutningar inom konst- och kulturområdet i frågor som gäller främjande av kulturell mångfald, likabehandling och integration. Undervisnings- och kulturministeriet beviljar årligen verksamhetsunderstöd till bland annat tjänsten Kultur för alla och stiftelsen Cultura. Centret för konstfrämjande beviljar bland annat verksamhetsunderstöd till föreningen Globe Art Point.

Tjänsten Kultur för alla verkar på nationell nivå inom konst och kultur. Dess uppgift är att erbjuda kulturaktörer information och stöd i frågor som gäller tillgänglighet, mångfald och likabehandling. Tjänsten samarbetar inte bara med konst- och kulturorganisationer utan också med olika publikgrupper, konstnärer och andra kulturskapare.

Cultura-stiftelsen är en nationell aktör vars uppgift är att främja en dubbelriktad integration av ryskspråkiga i det finska samhället bland annat genom att dra nytta av kultur, dialog och inkludering och förbättra informationsförmedlingen. Stiftelsen förmedlar information till olika aktörer i samhället samt erbjuder förslag till lösningar och verksamhetsmodeller för främjande av integration.

Föreningen Globe Art Point har som central uppgift att främja kulturell jämlikhet, mångfald och delaktighet på konst- och kulturområdet i Finland. Den fungerar också som informationscentral och mötesplats för konstnärer, kulturarbetare samt konst- och kulturinstitutioner i Finland. I sin verksamhet fokuserar föreningen på att främja karriärvägar och verksamhetsmöjligheter för konstnärer, kulturarbetare och kulturföretagare med utländsk bakgrund som är verksamma inom konst och kultur i Finland.

Undervisnings- och kulturministeriet främjar kulturell mångfald och likabehandling genom följande åtgärder:

- Ministeriet beviljar årligen statsunderstöd för verksamhet som främjar kulturell mångfald och likabehandling. (kontinuerlig)
- Ministeriet deltar i evenemang som anordnas av sammanslutningar och som behandlar och främjar mångfald, likabehandling och integration. (kontinuerlig)
- Ministeriet anordnar olika evenemang för intressegrupper och workshoppas om aktuella kulturpolitiska frågor. (kontinuerlig)
- Ministeriet sprider information inom statsrådet om arbetet för att främja kulturell mångfald, likabehandling och integration inom förvaltningsområdet för konst och kultur. (kontinuerlig)

8 Åtgärder för att stärka kunskapsunderlaget om mångfald och likabehandling

För att stärka flerspråkigheten och den övriga kulturella mångfalden i den finska kulturpolitiken samt konst- och kulturlivet krävs forsknings-, utrednings- och indikatorinformation om hinder för likabehandling och uppnåendet av de uppställda målen samt systematisk uppföljning och utvärdering av verksamheten. Det behövs mer forskning och utredningar, bättre utnyttjande av befintlig information och utveckling av nya verktyg för informationssökning. Forskningen bör göras med både kvantitativa och kvalitativa metoder. Faktaunderlaget om mångfald och likabehandling stärks genom följande åtgärder:

- Kulturpolitiska forskningscentret Cupore förberedde år 2022 ett faktakort om mångfald, med hjälp av vilket man kan kartlägga utvecklingen av uppföljningsinformationen och grunda rapporteringen om likabehandling och kulturell mångfald. Avsikten är att utredningen som produceras med ett eller två års mellanrum och den tillhörande forskningsrapporten växelvis ska fokusera på olika aspekter av jämställdhet, etik, mångfald och likabehandling inom kultur- och konstsektorn. Den första mångfaldsrapporten blir klar 2023.
- I Cupore utökas forskningen om kulturell och språklig mångfald inom ramen för forskningsresurserna. Det kräver bland annat att man löser frågor om brister i tillgången till och insamlingen av information samt forskningstemats särskilda karaktär (bland annat behovet av dialog med målgrupperna, kulturstatistik). (2024–2027)
- Finlands filmstiftelse utvecklar den mångfaldsindikatorstatistik som samlas in i samband med slutrapporten om produktionsstödet om andelen underrepresenterade grupper i filmernas arbetsgrupper och innehåll. Filmstiftelsen informerar aktivt om resultaten av statistiken och om mångfaldens betydelse för utvecklingen av hela filmbranschen. (2023–2027)
- I genomförandet av den nationella strategin för immateriella rättigheter utreds till vilka delar kompetensen om upphovsrätt kan ökas för konstnärer med en bakgrund med kulturell mångfald och yrkesverksamma inom kulturbranschen som bor i Finland. (2023–2027)

- Vid undervisnings- och kulturministeriet pågår ett utvecklingsarbete för att stärka statistikgrunden inom kulturbranschen samt åtgärder i anslutning till detta för att förbättra tillgången till och utnyttjandet av statistisk information. Möjligheterna att öka den statistiska informationen om kulturell mångfald utreds i samarbete med bland annat Statistikcentralen (kulturstatistik, undersökningar om deltagande och tidsanvändning på fritiden), THL (undersökningen "Hälsosamma Finland", hälsoenkäter i skolan) och informationscentralerna för konst. (2024–2027)
- Datainsamlingen TEAviisari utvecklas i samarbete med SHM och THL för att samla in information om hur invandrare beaktas i organiseringen av kommunens kulturverksamhet. Med hjälp av TEAviisari följer man upp kommunens verksamhet för att främja invånarnas hälsa och välfärd.

9 Åtgärder inom statsrådet för att främja kulturell mångfald och integration

Undervisnings- och kulturministeriet har ett nära samarbete med arbets- och näringsministeriet, justitieministeriet, inrikesministeriet och social- och hälsovårdsministeriet i frågor som gäller främjande av integration och kulturell mångfald. Arbets- och näringsministeriet ansvarar för den allmänna utvecklingen, planeringen, styrningen och prognostiseringen av integrationsfrämjande politik och lagstiftning samt integrationstjänster. Justitieministeriet främjar och följer upp tillgodoseendet av de rättigheter att delta som hör till demokratin och samordnar verkställandet av diskrimineringslagen i statsrådet. Justitieministeriet har även utvecklat teorin och politiken för goda relationer mellan olika befolkningsgrupper. I inrikesministeriets uppgifter ingår migrationsfrågor som Migrationsverket genomför i praktiken. Social- och hälsovårdsministeriet ansvarar för planeringen, styrningen och verkställandet av social- och hälsovårdspolitiken genom att samordna åtgärder för att öka befolkningens välfärd och sociala delaktighet samt hälsa och funktionsförmåga. Undervisnings- och kulturministeriet främjar kulturell mångfald och integration inom statsrådet genom följande åtgärder:

- Statsrådets principbeslut anger målen för den finländska demokratipolitiken på 2020-talet. Ministeriet deltar i genomförandet av riktlinjer och åtgärder som gäller kulturell mångfald inom konst och kultur. (kontinuerlig)
- Ministeriet deltar i beredningen och genomförandet av statens program för integrationsfrämjande. (2023–2027)
- Ministeriet stärker i samarbete med social- och hälsovårdsministeriet samarbetsstrukturer och finansieringsstrukturer som främjar kulturell välfärd. (2023–2027)
- Ministeriet deltar i planeringen och anordnandet av justitieministeriets kultur- och människorättsevenemang "Y-festivalen". (2024)
- Ministeriet deltar i genomförandet av verksamhetsmodellen "Nationella dialoger" som utvecklats av finansministeriet och som pilottestas av inrikesministeriet genom att anordna dialogevenemang. (2023–2027)

- Ministeriet deltar i genomförandet och uppföljningen av handlingsprogrammet för att motarbeta rasism och främja goda relationer mellan olika befolkningsgrupper som samordnas av justitieministeriet. (2021–2023)
- Ministeriet vägleder sina anställda att genomgå Institutet för hälsa och välfärds "Webbutbildning om antirasism för yrkespersoner". (2022–2025)
- Ministeriet förmedlar information till representanter för andra förvaltningsområden, bland annat som en del av lagstiftningsberedningen, information om konstnärers och andra yrkespersoners mångsidiga kompetens och förutsättningar för arbete samt stärker deras möjligheter att få uppehållstillstånd med stöd av sitt yrke. (2023–2027)
- Ministeriet främjar kulturell mångfald och likabehandling som en del av det arbete som utförs inom Europeiska unionen. I EU:s arbetsplan för kultursektorn 2023–2026 erkänner Europeiska unionens råd konstens och kulturens betydelse för samhället och dess styrka i de samhälleliga utmaningarna. Europeiska kommissionen har berett en EU-handlingsplan som fokuserar på antirasism för åren 2020–2025. (EU Anti-racism Action Plan 2020–2025)

10 Uppföljning och uppdatering av åtgärdsprogrammet

Genomförandet av åtgärdsprogrammet följs upp som en del av styrningen och ledningen av förvaltningsområdet genom att dra nytta av bland annat indikatorer, undersökningar och utredningar. Utöver uppföljningen uppdateras programmet utifrån de behov som uppstår i samband med ministeriets och statsrådets strategiarbete samt utifrån dialogen och utvecklingsarbetet med företrädare för kulturbranschen.

KÄLLFÖRTECKNING

- Kanerva, A., Lahtinen, E. & Oksanen-Särelä, K. (2022): [Näkökulmia mediakasvatukseen ja medialukutaitojen yhdenvertaisuuteen](#). Helsinki: Nationella audiovisuella institutet.
- Nationella audiovisuella institutet: [Katsaus 2022: Systemaattisia toimenpiteitä tarvitaan yhdenvertaisen medialukutaidon kehittämiseksi](#). Katsaus 2022: Systemaattisia toimenpiteitä tarvitaan yhdenvertaisen medialukutaidon kehittämiseksi.
- Nationella dialoger.
- [Kulturens tid är nu och alltid](#). Arbetsgruppens förslag för att återuppbygga kultursektorn och stärka dess framtid, Kultur, Undervisnings- och kulturministeriets publikationer: <https://julkaisut.valtioneuvosto.fi/handle/10024/164324>
- Lagen om ändring av lagen om främjande av integration (936/2022).
- [Utbildningsvägar och integrering av invandrare. Smärtpunkter och åtgärdsförslag II \(på finska, svenskspråkigt sammandrag\)](#). Undervisnings- och kulturministeriets publikationer 2019:1
- [Utbildningsvägar och integrering av invandrare. Smärtpunkter och åtgärdsförslag II \(på finska, svenskspråkigt sammandrag\)](#). Undervisnings- och kulturministeriets publikationer 2017:5
- [Utbildningsvägar och integrering av invandrare. Smärtpunkter och åtgärdsförslag II \(på finska, svenskspråkigt sammandrag\)](#). Undervisnings- och kulturministeriets publikationer 2016:1
- [Handlingsprogrammet Betydelsefull i Finland](#). Program för förebyggande av hatretorik och rasism samt främjande av delaktighet i samhället. Undervisnings- och kulturministeriet 2016.
- [Moninaisuus taiteen ja kulttuurin alalla. Seurantatiedon kehittäminen. Cuporen tietokortteja 5](#). Kulturpolitiska forskningscentret Cupore 2021.
- Webbplatsen likabehandling.fi som administreras av justitieministeriet: [Antirasistisk terminologi](#).
- [Undervisningsministeriets migrationspolitiska riktlinjer](#). Undervisnings- och kulturministeriets arbetsgruppspromemorior och utredningar 2003:7.
- Inrikesministeriet: [Migrationsdialoger. 2022](#).
- Finlands hembygdsförbund: [Mestarit & Kisällit -sukupolvihanke \(på finska\)](#). 2022.
- Finlands hembygdsförbund: [Webbguide \(på finska\): Kulttuurisesti moninainen kotiseutu](#). 2022.
- Finlands FN-förbund [Kestävän kehityksen tavoitteet](#). 2022.
- [Konst, kultur och ett mångsidigt Finland: Slutrapport från arbetsgruppen för kulturpolitik, invandrare och främjande av kulturell mångfald](#). Undervisnings- och kulturministeriets publikationer 2021:2.

[Taiteen ja kulttuurin saavutettavuus. Loppuraportti.](#) Undervisnings- och kulturministeriets arbetsgruppspromemorior och utredningar 2014:15.

Institutet för hälsa och välfärd: [Mångfald vid rekrytering.](#) 2022.

Institutet för hälsa och välfärd: [Webbutbildning om antirasism för yrkespersoner.](#) 2022.

Statistikcentralen: [Maahanmuuttajat ja kotoutuminen, Maahanmuuttajat väestössä, Ulkomaalaistaustaiset.](#)

Diskrimineringsombudsmannen: [Positiv särbehandling.](#) 2022.

Liite. Tiivistelmä suomen, ruotsin, venäjän, viron, arabian, englannin ja somalin kielellä

Opetus- ja kulttuuriministeriön toimenpideohjelma moninaisuuden edistämiseksi taiteen ja kulttuurin alalla -julkaisu perustuu ministeriön asettaman työryhmän loppuraporttiin, joka julkaistiin tammikuussa 2021.¹⁰

Työryhmän tehtävänä oli esittää linjauksia ja toimia, joilla taide- ja kulttuuripolitiikassa otettaisiin paremmin huomioon maahanmuuttoon perustuva kulttuurinen moninaisuus ja rakennettaisiin yhdenvertaisempaa ja tasa-arvoisempaa taide- ja kulttuurikenttää tulevaisuudessa.

Tavoitteisiin kuului myös ulkomaalaistaustaisten henkilöiden yhteiskunnallisen osallisuuden vahvistaminen taiteen ja kulttuurin avulla, kulttuuri- ja taide-elämään osallistumisen vahvistaminen sekä kotoutumisen ja eri väestöryhmien välisen vuoropuhelun edistäminen taiteen ja kulttuurin keinoin.

Suomi on aina ollut kulttuurisesti ja kielellisesti monimuotoinen yhteiskunta, joka muuttuu jatkuvasti. Monella kulttuuri- ja kieliryhmällä on pitkä historia suomalaisessa yhteiskunnassa, eikä moninaisuus rajoitu vain viimeisten vuosikymmenten maahanmuuttoon.

Työryhmä esitti, että väestön moninaistuminen on otettava huomioon kaikessa taide- ja kulttuuripoliittisessa suunnittelussa ja päätöksenteossa, ja linjasi kolme läpileikkaavaa periaatetta, jotka opetus- ja kulttuuriministeriö ottaa toimenpideohjelman perustaksi:

1. Varmistetaan, että yhdenvertaisuus ja tasa-arvo toteutuvat niin periaatteiden kuin käytännön tasolla.
2. Tiedostetaan, että suomalainen kulttuuriperintö on aina ollut moninaista ja muodostunut kulttuureiden vuorovaikutuksessa. On tärkeää tunnistaa moninaisuus ja tunnustaa sen olemassaolo. Kulttuurien välistä vuoropuhelua tulee entisestään vahvistaa.

10 [Taide, kulttuuri ja moninainen Suomi](#): Kulttuuripolitiikka, maahanmuuttajat ja kulttuurisen moninaisuuden edistäminen -työryhmän loppuraportti, 2021
[Art, Culture and Diverse Finland](#): Final Report of the Working Group for Cultural Policy, Immigrants and Promotion of Cultural Diversity, 2021

3. Painotetaan, että sivistyksellä ja osaamisella on keskeinen merkitys suomalaisen yhteiskunnan menestyksen perustana. Kaikilla on oltava taustastaan riippumatta mahdollisuus kasvattaa tietojaan ja taitojaan sekä hyödyntää niitä ja luovuuttaan omassa työssään ja vapaa-ajalla.

Raportissa ehdotetaan yhteensä neljääkymmentä toimenpidettä, jotka koskevat kulttuuripolitiikkaa, kulttuurin rahoitusta, työllistymistä, ammatillista kehittymistä, kulttuuripalveluja, kulttuurien välistä vuoropuhelua sekä tutkittua tietoa ja tilastoja.

Työryhmä esittää, että opetus- ja kulttuuriministeriössä laaditaan toimenpideohjelma, joka konkreettisin toimin edistää kulttuurista moninaisuutta kulttuuripolitiikassa ja suomalaisessa taide- ja kulttuurielämässä. Ohjelman toteutumista seurataan osana hallinnonalan ohjausta ja johtamista, hyödyntäen muun muassa indikaattoreita, tutkimuksia ja selvityksiä.

Toimintaohjelman osakokonaisuudet

Strategiatyö ja rahoitus (opetus- ja kulttuuriministeriö). Toimenpideohjelman ”Taide, kulttuuri ja moninainen Suomi - Opetus- ja kulttuuriministeriön toimenpideohjelma moninaisuuden edistämiseksi taiteen ja kulttuurin alalla” avulla ministeriö toteuttaa strategiansa mukaisia kulttuuripoliittisia tavoitteita tulos-, tavoite- ja resurssiohjauksen keinoin yhteistyössä hallinnonalan virastojen, kulttuurilaitosten, kuntien sekä taiteen- ja kulttuurialan yhteisöjen kanssa.

Opetus- ja kulttuuriministeriön kulttuuripoliittinen strategia on valmistunut vuonna 2017 ja se ulottuu vuoteen 2025. Strategiassa on tunnistettu väestökehityksen moninaistuminen ja ulkomaalaistaustaisen väestöosuuden lisääntyminen Suomessa. Kun strategiaa seuraavan kerran päivitetään, tämän kehityksen vaikutuksia kulttuuripolitiikkaan on syytä tarkastella entistä monipuolisemmin.

Kulttuurista moninaisuutta ja yhdenvertaisuutta edistetään ministeriön strategiatyössä ja kulttuurin rahoitusta koskevassa työssä, johon sisältyy mm. kulttuuriperintöstrategia, museotoimi ja esittävien taiteiden valtionosuudet, kuntien kulttuuripalvelut, kulttuurin alan harkinnanvaraiset avustukset, taiteen perusopetus sekä suomen ja ruotsin kielen opetuksen lisääminen korkeakouluissa.

Virastot ja kansalliset taidelaitokset. Opetus- ja kulttuuriministeriön taide- ja kulttuuripolitiikan hallinnonalalla toimii viisi virastoa: Taiteen edistämiskeskus (Taike), Museo- virasto, Kansallinen audiovisuaalinen instituutti (KAVI), Saavutettavuuskirjasto Celia ja Suomenlinnan hoitokunta. Koulutuspolitiikan alalla virastona toimii Opetushallitus. Ministeriö ja virastot sopivat kulttuurisen moninaisuuden ja yhdenvertaisuuden

edistämisen painopisteistä, niitä koskevista toimenpiteistä ja toteutuksen seurannasta tulossopimuskaudella 2024–2027. Virastoilla on lisäksi omia toimenpiteitä kulttuurisen moninaisuuden ja yhdenvertaisuuden edistämiseksi.

Toimenpideohjelma sisältää myös toimenpiteitä, joilla kansalliset taidelaitokset, Kansallisooppera ja -baletti, Kansallisgalleria ja Kansallisteatteri, edistävät omassa toiminnassaan ja yleisötyössä kulttuurisen moninaisuuden ja yhdenvertaisuuden toteutumista.

Lisäksi opetus- ja kulttuuriministeriö edistää kulttuurista moninaisuutta ja yhdenvertaisuutta myöntämällä valtionavustuksia ja tekemällä yhteistyötä kulttuurialan yhteisöjen kanssa muun muassa osallistumalla yhteisöjen järjestämiin tapahtumiin ja järjestämällä itse erilaisia sidosryhmätalouksia ja työpajoja ajankohtaisista kulttuuripoliittisista kysymyksistä.

Tietoperustan vahvistaminen. Monikielisuuden ja muun kulttuurisen moninaisuuden vahvistaminen suomalaisessa kulttuuripolitiikassa sekä taide- ja kulttuurielämässä edellyttää tutkimus-, selvitys- ja indikaattoritietoa yhdenvertaisuuden toteutumisen esteistä ja asetettujen tavoitteiden toteutumisesta sekä systemaattista seurantaa ja toiminnan arviointia. Toimenpideohjelmaan on koottu toimenpiteitä, joiden avulla kehitetään kulttuurista moninaisuutta ja yhdenvertaisuutta koskevaan tiedonkeruuseen, selvittämiseen ja raportointiin käytettäviä määriä ja laatua mittaavia menetelmiä.

Toiminta osana valtioneuvostoa. Opetus- ja kulttuuriministeriö tekee tiivistä yhteistyötä kotoutumisen edistämiseen ja kulttuuriseen moninaisuuteen liittyvissä asioissa työ- ja elinkeinoministeriön, oikeusministeriön, sisäministeriön ja sosiaali- ja terveysministeriön kanssa.

Työ- ja elinkeinoministeriö vastaa kotoutumista edistävän politiikan ja lainsäädännön sekä kotoutumispalvelujen yleisestä kehittämisestä, suunnittelusta, ohjauksesta ja ennakkoinnista. Oikeusministeriö edistää ja seuraa demokratiaan kuuluvien osallistumisoikeuksien toteutumista ja koordinoi yhdenvertaisuuslain toimeenpanoa valtioneuvostossa. Oikeusministeriö on kehittänyt myös hyvien väestösuhteiden teoriaa ja politiikkaa. Sisäministeriön tehtäviin kuuluvat puolestaan maahanmuuttoon liittyvät asiat, joita käytännön tasolla hoidetaan Maahanmuuttoviraston toimesta. Sosiaali- ja terveysministeriö vastaa sosiaali- ja terveystieteiden suunnittelusta, ohjauksesta ja toimeenpanosta yhteen sovittaen toimia, joilla lisätään väestön hyvinvointia ja sosiaalista osallisuutta sekä terveyttä ja toimintakykyä.

Toimenpideohjelma sisältää käytännön toimia, joilla ministeriö edistää kulttuurista moninaisuutta ja kotoutumista valtioneuvoston piirissä mm. osallistumalla valtion kotouttamisohjelman valmisteluun ja toteutukseen, valtiovarainministeriön ”Kansalliset

dialogit” -toimintamallin toteutukseen järjestämällä dialogi-keskusteluja sekä oikeusministeriön kulttuuri- ja ihmisoikeustapahtuman ”Y-festivaalin” suunnitteluun ja järjestämiseen vuonna 2024.

Ohjelman seuranta ja päivitys. Toimenpideohjelman toteutumista seurataan osana hallinnonalan ohjausta ja johtamista, hyödyntäen muun muassa indikaattoreita, tutkimuksia ja selvityksiä. Ohjelmaa päivitetään ministeriön ja valtioneuvoston strategiatyöstä nousevien tarpeiden sekä kulttuurin toimialan edustajien kanssa käytävän vuoropuhelun ja kehittämistyön pohjalta.

Bilaga. Sammanfattning på finska, svenska, ryska, estniska, arabiska, engelska och somaliska

Publikationen Undervisnings- och kulturministeriets åtgärdsprogram för att främja mångfald inom konst och kultur bygger på ministeriets tillsatta arbetsgrupps slutrapport, som gav ut i januari 2021.¹¹

Arbetsgruppen hade till uppgift att presentera riktlinjer och åtgärder genom vilka man i konst- och kulturpolitiken bättre skulle beakta den kulturella mångfalden som grundar sig på invandring och bygga upp ett mer jämlikt och likställt konst- och kulturfält i framtiden.

Till målen hörde också att öka delaktigheten i samhället för personer med utländsk bakgrund med hjälp av konst och kultur, öka deltagandet i kultur- och konstlivet samt främja integrationen och dialogen mellan olika befolkningsgrupper med hjälp av konst och kultur.

Finland har alltid varit ett kulturellt och språkligt mångformigt samhälle som ständigt förändras. Många kultur- och språkgrupper har en lång historia i det finska samhället och mångfalden begränsas inte bara till invandringen under de senaste decennierna.

Arbetsgruppen föreslog att mångfalden i befolkningen ska tas i beaktande i all konst- och kulturpolitisk planering och allt beslutsfattande och drog upp riktlinjer för tre genomgående principer som undervisnings- och kulturministeriet tar som grund för åtgärdsprogrammet:

1. Man ska säkerställa att likabehandling och jämlikhet förverkligas på såväl principiell som praktisk nivå.
2. Man är medveten om att det finländska kulturarvet alltid har varit mångsidigt och uppstått i växelverkan mellan kulturer. Det är viktigt att identifiera mångfalden och erkänna dess existens. Den interkulturella dialogen måste stärkas ytterligare.

11 [Konst, kultur och ett mångsidigt Finland](#). Slutrapport från arbetsgruppen för kulturpolitik, invandrare och främjande av kulturell mångfald, 2021
[Art, Culture and Diverse Finland: Final Report of the Working Group for Cultural Policy, Immigrants and Promotion of Cultural Diversity, 2021](#)

3. Det betonas att bildning och kompetens har central betydelse som grund för det finska samhällets framgång. Alla ska oberoende av bakgrund ha möjlighet att öka sina kunskaper och färdigheter samt utnyttja dem och sin kreativitet i sitt arbete och på fritiden.

I rapporten föreslås sammanlagt fyrtio åtgärder som gäller kulturpolitik, kulturfinansiering, sysselsättning, yrkesutveckling, kulturtjänster, interkulturell dialog samt forskningsdata och statistik.

Arbetsgruppen föreslår att undervisnings- och kulturministeriet ska utarbeta ett åtgärdsprogram som med konkreta åtgärder främjar kulturell mångfald inom kulturpolitiken och konst- och kulturlivet i Finland. Genomförandet av programmet följs upp som en del av styrningen och ledningen av förvaltningsområdet genom att dra nytta av bland annat indikatorer, undersökningar och utredningar.

Handlingsprogrammets delar

Strategiarbete och finansiering (undervisnings- och kulturministeriet). Med hjälp av åtgärdsprogrammet "Konst, kultur och ett mångfaldigt Finland. Undervisnings- och kulturministeriets åtgärdsprogram för att främja mångfald inom konst och kultur" genomför ministeriet de kulturpolitiska målen enligt sin strategi med hjälp av resultat-, mål- och resursstyrning i samarbete med förvaltningsområdets ämbetsverk, kulturinstitutioner, kommuner samt sammanslutningar inom olika konst- och kulturområden.

Undervisnings- och kulturministeriets kulturpolitiska strategi färdigställdes 2017 och sträcker sig fram till 2025. I strategin har man identifierat att befolkningsutvecklingen har blivit mer mångsidig och att andelen invånare med utländsk bakgrund har ökat i Finland. När strategin uppdateras nästa gång finns det anledning att granska hur denna utveckling påverkar kulturpolitiken på ett mer mångsidigt sätt.

Kulturell mångfald och likabehandling främjas i ministeriets strategiarbete och i arbetet med kulturfinansiering, som omfattar bland annat kulturarvsstrategin, statsandelarna för museiverksamhet och scenkonst, kommunernas kulturtjänster, behovsprövade bidrag inom kulturbranschen, grundläggande konstundervisning samt ökad undervisning i finska och svenska vid högskolorna.

Ämbetsverk och nationella konstinstitutioner. Inom undervisnings- och kulturministeriets förvaltningsområde för konst- och kulturpolitik finns fem ämbetsverk: Centret för konstfrämjande (Taika), Museiverket, Nationella audiovisuella institutet (KAVI), Tillgänglighetsbiblioteket Celia och förvaltningsnämnden för Sveaborg. Inom det utbildningspolitiska området verkar Utbildningsstyrelsen som ämbetsverk. Ministeriet och

Ämbetsverken kommer överens om prioriteringarna för främjandet av kulturell mångfald och likabehandling, åtgärderna för dessa och uppföljningen av genomförandet under resultatavtalsperioden 2024–2027. Ämbetsverken har dessutom egna åtgärder för att främja kulturell mångfald och likabehandling.

Åtgärdsprogrammet innehåller också åtgärder genom vilka de nationella konstinstitutionerna, Nationaloperan och -baletten, Nationalgalleriet och Nationalteatern, i sin egen verksamhet och i publikarbetet främjar kulturell mångfald och likabehandling.

Dessutom främjar undervisnings- och kulturministeriet kulturell mångfald och likabehandling genom att bevilja statsunderstöd och samarbeta med samfund inom kulturbranschen bland annat genom att delta i evenemang som ordnas av samfund och genom att själv ordna olika evenemang för intressegrupper och workshoppar om aktuella kulturpolitiska frågor.

Stärkande av kunskapsbasen. För att stärka flerspråkigheten och den övriga kulturella mångfalden i den finska kulturpolitiken samt konst- och kulturlivet krävs forsknings-, utrednings- och indikatorinformation om hinder för likabehandling samt uppnåendet av de uppställda målen samt systematisk uppföljning och utvärdering av verksamheten. I åtgärdsprogrammet har man samlat åtgärder med hjälp av vilka man utvecklar metoder som mäter mängden och kvaliteten på datainsamlingen, utredningen och rapporteringen om kulturell mångfald och likabehandling.

Verksamheten som en del av statsrådet. Undervisnings- och kulturministeriet har ett nära samarbete med arbets- och näringsministeriet, justitieministeriet, inrikesministeriet och social- och hälsovårdsministeriet i frågor som gäller främjande av integration och kulturell mångfald.

Arbets- och näringsministeriet ansvarar för den allmänna utvecklingen, planeringen, styrningen och prognostiseringen av integrationsfrämjande politik och lagstiftning samt integrationstjänster. Justitieministeriet främjar och följer upp tillgodoseendet av de rättigheter att delta som hör till demokratin och samordnar verkställandet av diskrimineringslagen i statsrådet. Justitieministeriet har även utvecklat teorin och politiken för goda relationer mellan olika befolkningsgrupper. I inrikesministeriets uppgifter ingår migrationsfrågor som genomförs i praktiken av Migrationsverket. Social- och hälsovårdsministeriet ansvarar för planeringen, styrningen och verkställandet av social- och hälsovårdspolitiken genom att samordna åtgärder för att öka befolkningens välfärd och sociala delaktighet samt hälsa och funktionsförmåga.

Åtgärdsprogrammet innehåller praktiska åtgärder genom vilka ministeriet främjar kulturell mångfald och integration inom statsrådet bland annat genom att delta i beredningen och genomförandet av statens program för integrationsfrämjande, i genomförandet av finansministeriets verksamhetsmodell "Nationella dialoger" genom att ordna dialogsamtal samt i planeringen och anordnandet av justitieministeriets kultur- och människorätts-evenemang "Y-festivalen" år 2024.

Uppföljning och uppdatering av programmet. Genomförandet av åtgärdsprogrammet följs upp som en del av styrningen och ledningen av förvaltningsområdet genom att dra nytta av bland annat indikatorer, undersökningar och utredningar. Programmet uppdateras utifrån de behov som uppstår i samband med ministeriets och statsrådets strategiarbete samt utifrån dialogen och utvecklingsarbetet med företrädare för kulturbranschen.

Приложение. Краткая версия на финском, шведском, русском, эстонском, арабском, английском и сомалийском языках

Публикация Opetus- ja kulttuuriministeriön toimenpideohjelma moninaisuuden edistämiseksi taiteen ja kulttuurin alalla («Программа действий Министерства образования и культуры по продвижению разнообразия в сфере искусства и культуры») основана на заключительном отчете назначенной Министерством рабочей группы, опубликованном в январе 2021 года.¹²

Задание рабочей группы предусматривало разработку предложений по решениям и мерам, которые позволят лучше учитывать обусловленное иммиграцией культурное разнообразие при выработке и реализации политики в области искусства и культуры и развивать художественную и культурную жизнь на более равных и равноправных условиях.

Цели также включали усиление вовлеченности людей иностранного происхождения в общественной жизни с помощью искусства и культуры, укрепление участия в культурной и художественной жизни, а также содействие интеграции и диалогу между группами населения посредством искусства и культуры.

Финское общество всегда отличалось культурным и языковым разнообразием и находится в постоянном изменении. Многие культурные и языковые группы имеют долгую историю включенности в финское общество, и наличие разнообразия не ограничивается лишь влиянием иммиграционных процессов в течение последних десятилетий.

По мнению рабочей группы, более разнообразный состав населения необходимо учитывать во всём комплексе планирования политики в области искусства и культуры и принятия решений в этой области. При этом рабочая группа выдвинула три сквозных принципа, которые лягут в основу программы действий Министерства образования и культуры:

12 [Taide, kulttuuri ja moninainen Suomi: Kulttuuripolitiikka, maahanmuuttajat ja kulttuurisen moninaisuuden edistäminen -työryhmän loppuraportti, 2021](#)
[Art, Culture and Diverse Finland: Final Report of the Working Group for Cultural Policy, Immigrants and Promotion of Cultural Diversity, 2021](#)

1. Обеспечение равенства и равноправия как на принципиальном уровне, так и на уровне практики.
2. Понимание того, что финское культурное наследие всегда отличалось разнообразием и формировалось в условиях взаимодействия культур. Важно осознавать и признавать наличие разнообразия. Необходимо далее укреплять межкультурный диалог.
3. Акцентирование центрального значения образования, знаний и навыков как основы процветания финского общества. Все, независимо от происхождения, должны иметь возможность приобретать новые знания и навыки и использовать их, наряду с креативностью, в работе и на досуге.

В качестве предложений в отчете представлено сорок мер, касающихся культурной политики, финансирования культуры, трудоустройства, профессионального развития, культурных услуг, межкультурного диалога, а также научной информации и статистических данных.

Рабочая группа предлагает, чтобы в Министерстве образования и культуры была составлена программа действий, которая будет посредством конкретных мер способствовать реализации культурного разнообразия в культурной политике и художественной и культурной жизни Финляндии. Мониторинг выполнения программы предлагается осуществлять в рамках управления и руководства подведомственными Министерству организациями, в частности с использованием индикаторов, исследований и докладов.

Разделы программы действий

Стратегическая работа и финансирование (Министерство образования и культуры). С помощью программы действий Taide, kulttuuri ja moninainen Suomi – Opetus- ja kulttuuriministeriön toimenpideohjelman moninaisuuden edistämiseksi taiteen ja kulttuurin alalla («Искусство, культура и многоликая Финляндия — Программа действий Министерства образования и культуры по продвижению разнообразия в сфере искусства и культуры») Министерство реализовывает соответствующие своей стратегии цели культурной политики с использованием инструментария управления по результатам, целям и ресурсам в сотрудничестве с подведомственными организациями, учреждениями культуры, муниципалитетами и сообществами, существующими в сфере искусства и культуры.

Стратегия Министерства образования и культуры в области культурной политики была разработана в 2017 году, и она будет действовать до 2025 года. В стратегии учитываются демографические процессы, ведущие к росту разнообразия, и увеличение

доли населения иностранного происхождения в Финляндии. При следующем обновлении стратегии необходимо будет уделять внимание более разностороннему анализу влияния названных тенденций на культурную политику.

Содействие культурному разнообразию и равенству является частью работы Министерства, связанной с разработкой стратегий и финансированием культуры, и оно охватывает, в частности, стратегию в области охраны культурного наследия, музейную деятельность и государственное субсидирование сценического искусства, культурные услуги муниципалитетов, дискреционное финансирование в сфере культуры, базовое образование в области искусства, а также расширение обучения финскому и шведскому языкам в высшем образовании.

Ведомства и национальные учреждения культуры. В подведомственной Министерству образования и культуры сфере политики в области искусства и культуры работают пять ведомств: Центр содействия искусству (Taite), Агентство по сохранению историко-культурного наследия Финляндии (Museovirasto), Государственный аудиовизуальный институт (KAVI), Доступная библиотека Celia и Управление по сохранению и развитию крепости Суоменлинна. В сфере образовательной политики компетентным ведомством является Главное управление образования Финляндии (Opetushallitus). Министерство и ведомства согласовывают приоритетные направления по содействию культурному разнообразию и равенству, связанные с ними мероприятия и формы мониторинга выполнения на протяжении периода действия договора о результатах на 2024–2027 годы. Ведомства также будут осуществлять собственные меры по содействию культурному разнообразию и равенству.

Программа действий также включает меры, с помощью которых национальные учреждения культуры, то есть Национальный театр оперы и балета, Национальная художественная галерея и Национальный театр, будут содействовать реализации культурного разнообразия и равенства в своей деятельности и работе с публикой.

Помимо этого, Министерство образования и культуры оказывает содействие культурному разнообразию и равенству посредством выделения государственных субсидий и ведения сотрудничества с сообществами в сфере культуры, в том числе в форме участия в проводимых сообществами мероприятиях и проведения предназначенных для заинтересованных групп мероприятий, семинаров и мастерских, посвященных актуальным вопросам культурной политики.

Укрепление информационной базы. Укрепление мультилингвизма и других форм культурного разнообразия в финской культурной политике и художественной и культурной жизни предполагает наличие научной и аналитической информации и индикаторных данных о факторах, препятствующих равенству и достижению

поставленных целей, а также систематический мониторинг и оценку деятельности. Программа действий содержит набор мер, которые позволят развивать методы количественного и качественного измерения, применяемые при сборе информации, аналитической работе и ведении отчетности в отношении культурного разнообразия и равенства.

Деятельность в составе Правительства. В вопросах содействия интеграции и культурного разнообразия Министерство образования и культуры тесно сотрудничает с Министерством занятости и экономического развития, Министерством юстиции, Министерством внутренних дел и Министерством социального обеспечения и здравоохранения.

Министерство занятости и экономического развития отвечает за общую выработку, планирование, управление и прогнозирование в отношении политики и законодательства, способствующих интеграции, и оказания интеграционных услуг. Министерство юстиции продвигает и отслеживает реализацию демократических прав на участие и координирует исполнение положений закона о защите от дискриминации на уровне Правительства. Министерство юстиции также разрабатывает теорию и политику, связанные с хорошими отношениями между группами населения. К функциям Министерства внутренних дел относятся иммиграционные вопросы, которыми на практической плоскости занимается Миграционная служба Финляндии. Министерство социального обеспечения и здравоохранения отвечает за планирование, управление и исполнение политики в сфере социального обслуживания и здравоохранения, согласовывая меры, нацеленные на укрепление благополучия, социального участия, здоровья и функциональных способностей населения.

Программа действий включает практические меры, с помощью которых Министерство оказывает содействие культурному разнообразию и интеграции на уровне Правительства, в частности в форме участия в подготовке и реализации государственной интеграционной программы, в реализации концепции Kansalliset dialogit («Национальные диалоги») Министерства финансов посредством проведения диалогов и в планировании и проведении мероприятия Министерства юстиции Y-festivaali, посвященного правам человека, в 2024 году.

Мониторинг и обновление программы. Мониторинг выполнения программы действий осуществляется в рамках управления и руководства подведомственными Министерству организациями, в частности с использованием индикаторов, исследований и докладов. Программа будет обновляться с учетом потребностей, выявляемых в ходе стратегической работы Министерства и Правительства, и на основе диалога с представителями культурной сферы и работы по совершенствованию деятельности.

Lisa. Kokkuvõte soome, rootsi, vene, eesti, araabia, inglise ja somaali keeles

Haridus- ja Kultuuriministeeriumi (opetus- ja kulttuuriministeriö) tegevuskava mitmekesisuse edendamiseks kunsti- ja kultuurivaldkonnas põhineb ministeeriumi loodud töörühma lõpparuandel, mis avaldati 2021. aasta jaanuaris.¹³

Töörühma ülesanne oli esitada suuniseid ja meetmeid, mis võtaksid kunsti- ja kultuuripoliitika paremini arvesse sisse- ja välismaalset kultuurilist mitmekesisust ning loovsid tulevikus võrdsema ja võrdõiguslikuma kunsti- ja kultuurimaastiku.

Eesmärgid olid ka välismaise taustaga inimeste sotsiaalse kaasatuse suurendamine kunsti ja kultuuri abil, kultuuri- ja kunstielus osalemise tugevdamine ja lõimumine ning eri elanikkonnarühmade vahelise dialoogi edendamine kunsti ja kultuuri kaudu.

Soome on alati olnud kultuuriliselt ja keeleliselt mitmekesine ühiskond, mis muutub pidevalt. Paljudel kultuuri- ja keelerühmadel on Soome ühiskonnas pikk ajalugu ning mitmekesisus ei piirdu ainult viimaste aastakümnete sisse- ja välismaalsetega.

Töörühm tegi ettepaneku, et kunsti- ja kultuuripoliitika kujundamisel ja otsustamisel tuleb arvestada elanikkonna mitmekesisusega ning määratles kolm läbivat põhimõtet, millest Haridus- ja Kultuuriministeerium lähtub tegevuskava koostamisel.

1. Tagada võrdse kohtlemise ja võrdõiguslikkuse rakendamine nii põhimõtete kui ka praktika tasandil.
2. Teadvustada, et Soome kultuuripärand on alati olnud mitmekesine ja kujunenud kultuuridevahelise dialoogi kaudu. Tähtis on teadvustada mitmekesisust ja tunnustada selle olemasolu. Kultuuridevahelist dialoogi tuleb veelgi tugevdada.
3. Rõhutada, et haridus ja oskused on Soome ühiskonna edukuse alus. Igal inimesel, olenemata tema taustast, peab olema võimalus arendada oma teadmisi ja oskusi ning kasutada neid ja oma loovust nii tööl kui ka vabal ajal.

13 [Taide, kultuuri ja moninainen Suomi](#): Kulttuuripoliitikka, maahanmuuttajat ja kulttuurisen moninaisuuden edistäminen -työryhmän loppuraportti, 2021
[Art, Culture and Diverse Finland](#): Final Report of the Working Group for Cultural Policy, Immigrants and Promotion of Cultural Diversity, 2021

Aruandes on esitatud nelikümmend meetet, mis hõlmavad kultuuripoliitikat, kultuuri rahastamist, tööhõivet, kutsealast arengut, kultuuriteenuseid, kultuuridevahelist dialoogi ning teadusuuringuid ja statistikat.

Töörühm teeb ettepaneku, et Haridus- ja Kultuuriministeerium koostaks tegevuskava, mis edendab konkreetsete meetmetega kultuurilist mitmekesisust kultuuripoliitikas ning Soome kunsti- ja kultuurielus. Tegevuskava rakendamist jälgitakse haldusala suunamise ja juhtimise osana, kasutades muu hulgas näitajaid, uuringuid ja aruandeid.

Tegevuskava osad

Strateegiatöö ja rahastus (Haridus- ja Kultuuriministeerium). Tegevuskava „Kunst, kultuur ja mitmekesine Soome – Haridus- ja Kultuuriministeeriumi tegevuskava mitmekesisuse edendamiseks kunsti- ja kultuurivaldkonnas“ abil rakendab ministeerium koostöös haldusasutuste, kultuuriasutuste, omavalitsuste ning kunsti- ja kultuurikogukondadega oma strateegias määratletud kultuuripoliitilisi eesmärke tulemus-, eesmärgi- ja ressursijuh- timise kaudu.

Haridus- ja Kultuuriministeeriumi kultuuripoliitiline strateegia valmis 2017. aastal ja ulatub 2025. aastani. Strateegias on mainitud demograafilise arengu mitmekesistumist ja välis- maise taustaga elanikkonna osakaalu suurenemist Soomes. Strateegia järgmise ajakohas- tamise käigus tuleb uurida selle arengu mõju kultuuripoliitikale veelgi mitmekülgsemalt.

Kultuurilist mitmekesisust ja võrdset kohtlemist edendatakse ministeeriumi strateegia- töös ja kultuuri rahastamises, mis hõlmab muu hulgas kultuuripärandi strateegiat, muu- seumitegevuse ja etenduskunstide riiklikku rahastamist, omavalitsuste kultuuriteenuseid, kultuurivaldkonna valikulisi toetusi, kunstiõpet ning soome ja rootsi keele õpetamise laiendamist kõrgkoolides.

Ametiasutused ja riiklikud kunstiasutused. Haridus- ja Kultuuriministeeriumi kunsti- ja kultuuripoliitika haldusalasse kuulub viis ametiasutust: Kunsti Edendamise Keskus (Taiteen edistämiskeskus, Taike), Muinsuskaitseamet (Museovirasto), Riiklik Audiovisuaalne Insti- tuut (Kansallinen audiovisuaalinen instituutti, KAVI), Juurdepääsetavuse Raamatukogu Celia (Saavutettavuuskirjasto Celia) ja Suomenlinna haldusnõukogu (Suomenlinnan hoi- tokunta). Hariduspoliitikaga tegelev ametiasutus on Haridusamet (Opetushallitus). Minis- teerium ja ametiasutused lepivad kokku kultuurilise mitmekesisuse ja võrdse kohtlemise edendamise prioriteetides, nendega seotud meetmetes ja rakendamise jälgimises tule- muslepingu kehtivusajal 2024–2027. Ametiasutustel on ka oma meetmed kultuurilise mit- mekesisuse ja võrdse kohtlemise edendamiseks.

Tegevuskava hõlmab ka meetmeid, millega riiklikud kunstiasutused, Soome Rahvusooper ja -ballett (Kansallisooppera ja -baletti), Soome Rahvusgalerii (Kansallisgalleria) ja Soome Rahvusteater (Kansallisteatteri) toetavad oma tegevuses ja publikutöös kultuurilise mitmekesisuse ja võrdse kohtlemise rakendamist.

Lisaks soodustab Haridus- ja Kultuuriministeerium kultuurilist mitmekesisust ja võrdset kohtlemist riiklike toetustega ning teeb koostööd kultuurikogukondadega, sealhulgas osaledes kogukondade korraldatud üritustel ja korraldades mitmesuguseid sidusrühmade üritusi ja töötubasid aktuaalsete kultuuripoliitiliste küsimuste teemal.

Teadmusbaasi tugevdamine. Mitmekeelsuse ja muu kultuurilise mitmekesisuse tugevdamiseks Soome kultuuripoliitika ning kunsti- ja kultuurivaldkonnas on vaja uuringuid, aruandeid ja näitajaid, mis käsitlevad võrdse kohtlemise takistusi ja seatud eesmärkide rakendamist. See eeldab ka süstemaatilist järelevalvet ja tegevuse hindamist. Tegevuskava hõlmab meetmeid kultuurilise mitmekesisuse ja võrdse kohtlemise edendamist käsitlevate andmete kogumiseks, uurimiseks ja esitamiseks kvantitatiivsete ja kvalitatiivsete meetodite abil.

Tegevus osana riiginõukogust. Haridus- ja Kultuuriministeerium teeb lõimumise ja kultuurilise mitmekesisuse edendamise küsimustes tihedat koostööd Tööhõive- ja Majandusministeeriumi (työ- ja elinkeinoministeriö), Justiitsministeeriumi (oikeusministeriö), Siseministeeriumi (sisäministeriö) ning Sotsiaal- ja Tervishoiuministeeriumiga (sosiaali- ja terveysterveystministeriö).

Tööhõive- ja Majandusministeerium vastutab lõimumist soodustava poliitika ja õigusaktide ning lõimumisteenuste üldise arendamise, kavandamise, suunamise ja prognoosimise eest. Justiitsministeerium edendab ja jälgib demokraatliku osalemisõiguse rakendamist ning koordineerib võrdse kohtlemise seaduse täideviimist riiginõukogus. Justiitsministeerium on välja töötanud ka heade rahvastikusuhete teooria ja poliitika. Siseministeeriumi ülesannete hulka kuuluvad sisserändega seotud küsimused, mida praktilisel tasandil haldab Migratsiooniamet (Maahanmuuttovirasto). Sotsiaal- ja Tervishoiuministeerium vastutab sotsiaal- ja tervishoiupoliitika kavandamise, suunamise ja rakendamise eest, koordineerides meetmeid elanikkonna heaolu ja sotsiaalse kaasatuse ning tervise ja tööväime parandamiseks.

Tegevuskava sisaldab praktilisi meetmeid, millega Haridus- ja Kultuuriministeerium edendab kultuurilist mitmekesisust ja lõimumist riiginõukogus. Muu hulgas osaleb ministeerium riikliku lõimumisprogrammi ettevalmistamises ja elluviimises, Rahandusministeeriumi (valtiovarainministeriö) tegevusmudeli „Riiklikud dialoogid“ rakendamises, korraldades dialooge, ning Justiitsministeeriumi kultuuri- ja inimõiguste ürituse „Y-festival“ kavandamises ja korraldamises 2024. aastal.

Tegevuskava järelvalve ja ajakohastamine. Tegevuskava rakendamist jälgitakse haldusala suunamise ja juhtimise osana, kasutades muu hulgas näitajaid, uuringuid ja aruandeid. Tegevuskava ajakohastatakse ministeeriumi ja riiginõukogu strateegiatööst tulenevate vajaduste ning kultuurisektori esindajatega peetava dialoogi ja arengutegevuse alusel.

المرفق. ملخص باللغات الفنلندية والسويدية والروسية والإستونية والعربية والإنجليزية والصومالية

يستند منشور برنامج عمل وزارة التعليم والثقافة لتعزيز التنوع في مجال نشر الفن والثقافة إلى التقرير النهائي لمجموعة العمل التي شكلتها الوزارة، والذي تم نشره في شهر يناير 2021¹

كانت مهمة فريق العمل تحديد السياسات والإجراءات التي يتم من خلالها أخذ السياسة الفنية والثقافية بعين الاعتبار بشكل أفضل بخصوص التنوع الثقافي الذي يستند على الهجرة وإنشاء وسط فني وثقافي أكثر عدلاً وإنصافاً في المستقبل.

كان من ضمن الأهداف أيضاً تعزيز مشاركة الأشخاص من أصول أجنبية في المجتمع من خلال الفن والثقافة، وتعزيز المشاركة في الحياة الثقافية والفنية وكذلك التوطين وتعزيز الحوار المتبادل فيما بين مختلف فئات السكان من خلال وسائل الفن والثقافة.

طالما كانت فنلندا مجتمعاً متنوعاً ثقافياً ولغوياً، حيث أنه يتغير باستمرار. العديد من الفئات الثقافية واللغوية لها تاريخ طويل في المجتمع الفنلندي، ولا يقتصر التنوع على الهجرة خلال العقود الأخيرة.

عرض فريق العمل أن يتم أخذ التنوع السكاني بعين الاعتبار في كل التخطيط وصنع القرار للسياسة الفنية والثقافية وتحديد ثلاث مبادئ شاملة تعتمدها وزارة التعليم والثقافة كأساس لبرنامج العمل:

1. التحقق من أن العدل والمساواة يتحقق من الناحية المبدئية وكذلك على المستوى العملي.
 2. نُبغ أن التراث الثقافي الفنلندي كان دائماً متنوعاً وتشكل من خلال التفاعل المتبادل فيما بين الثقافات. من المهم الاعتراف بالتنوع والاعتراف بوجوده. يتوجب تعزيز الحوار بين الثقافات بقدر أكثر من قبل.
 3. نُؤكد على أن الثقافة والمعرفة لها أهمية مركزية كأساس لنجاح المجتمع الفنلندي. يتوجب أن تُتاح للجميع إمكانية بغض النظر عن خلفيتهم لزيادة معارفهم ومهاراتهم والاستفادة منها وإبداعهم في عملهم وفي أوقات فراغهم.
- يُقترح من خلال التقرير ما مجموعه أربعين إجراءً فيما يتعلق بالسياسة الثقافية والتمويل الثقافي والتوظيف والتطور المهني والخدمات الثقافية والحوار بين الثقافات وكذلك المعلومات والإحصاءات التي تم إجراء بحوث بشأنها.
- يقترح فريق العمل أن تُعد وزارة التعليم والثقافة برنامجاً للتدابير التي من شأنها تعزيز التنوع الثقافي من خلال السياسة الثقافية والحياة الفنية والثقافية الفنلندية. تتم متابعة إنجاز البرنامج كجزء من توجيه وإدارة القطاع الإداري، بالاستفادة من أمور منها المؤشرات والأبحاث والتوضيحات.

¹ الفن والثقافة وفنلندا المتنوعة: التقرير النهائي لفريق عمل السياسة الثقافية والمهاجرون وتعزيز التنوع الثقافي، 2021.

<https://julkaisut.valtioneuvosto.fi/handle/10024/162663>

برنامج العمل كجزء من الكل

استراتيجية العمل والتمويل (وزارة التعليم والثقافة). تُنجز الوزارة بمساعدة برنامج العمل "الفن والثقافة وفنلندا المتنوعة - برنامج العمل لوزارة التعليم والثقافة لتعزيز التنوع في مجال الفن والثقافة" أهداف سياستها الثقافية وفقًا لاستراتيجيتها من خلال وسائل التوجيه بخصوص النتيجة والهدف والموارد بالتعاون مع دوائر المجال الإداري والمؤسسات الثقافية والبلديات وكذلك مع مجتمعات مجال الفن والثقافة.

تم تجهيز استراتيجية السياسة الثقافية لوزارة التعليم والثقافة عام 2017 وتمتد حتى عام 2025. حددت الاستراتيجية تنوع التطور السكاني وزيادة نسبة الأشخاص من أصول أجنبية فيما بين السكان في فنلندا. عندما يتم تحديث الاستراتيجية المرة القادمة، فيتوجب التحقق من تأثيرات هذا التطور على السياسة الثقافية بطريقة متنوعة بقدر أكثر.

يتم تعزيز التنوع الثقافي والمساواة من خلال عمل استراتيجية الوزارة والعمل المتعلق بتمويل الثقافة، حيث أن ذلك يتضمن أمورًا منها استراتيجية التراث الثقافي وأنشطة المتاحف ومساهمات الدولة في الفنون المسرحية والخدمات الثقافية للبلديات والمنح التقديرية للمجال الثقافي والتعليم الفني الأساسي وزيادة تعليم اللغة الفنلندية والسويدية في مؤسسات التعليم العالي.

الدوائر الرسمية والمؤسسات الفنية الوطنية تعمل في المجال الإداري للسياسة الفنية والثقافية لوزارة التعليم والثقافة خمس دوائر رسمية. مركز تطوير الفنون (Taite) وهيئة التراث الفنلندية للمتاحف والمعهد الوطني السمعي البصري (KAVI) والمكتبة العامة للمناخات سياليا ومجموعة الرعاية لسومينلينا. تعمل كمؤسسة في مجال السياسة التعليمية مديرية التعليم. اتفقت الوزارة والدوائر الرسمية على النواحي التي يتم التركيز عليها لتعزيز التنوع الثقافي والمساواة وعلى الإجراءات المتعلقة بذلك وعلى متابعة تنفيذها من خلال اتفاقية الأداء للفترة 2024-2027. الدوائر الرسمية لديها بالإضافة لذلك مراكز للفعاليات خاصة بها لتعزيز التنوع الثقافي والمساواة.

يتضمن برنامج التدابير أيضا تدابير تُعزز من خلالها المؤسسات الفنية الوطنية ودار الأوبرا والباليه الوطنية والمتحف الوطني والمسرح الوطني فعاليتها وذلك بالتعاون لإنجاز التنوع الثقافي والمساواة.

بالإضافة لذلك تُعزز وزارة التعليم والثقافة التنوع الثقافي والمساواة من خلال تقديم منح حكومية وبالتعاون مع مجتمعات المجالي الثقافي من خلال أمور منها المشاركة في الأحداث التي تنظمها المجتمعات وتُنظم بنفسها مختلف الأحداث للفئات ذات المصلحة وورشات عمل بشأن مسائل السياسة الثقافية المعاصرة.

تعزيز قاعدة المعرفة. يتطلب تعزيز التعددية اللغوية والتنوع الثقافي الآخر في السياسة الثقافية الفنلندية وكذلك في الحياة الفنية والثقافية معلومات بحث وتوضيح ومعلومات بشأن المؤشرات بشأن العقبات لإنجاز المساواة وإنجاز الأهداف التي تم تحديدها وكذلك المتابعة المنهجية وتقييم الأنشطة. برنامج التدابير مكون من تدابير تطور بمساعدتها جمع المعلومات واستيضاحها وإصدار التقارير بشأنها المتعلقة بالتنوع الثقافي والمساواة والتوضيح وطرق قياس القيم المستخدمة والجودة.

الفعالية كجزء من مجلس الدولة تتعاون وزارة التعليم والثقافة بشكل مكثف مع وزارة العمل والموارد المعيشية ووزارة العدل ووزارة الداخلية ووزارة الشؤون الاجتماعية والصحية بخصوص الأمور المتعلقة بتعزيز التوطين والتنوع الثقافي.

وزارة العمل والموارد المعيشية مسؤولة عن سياسة تعزيز التوطين والتشريعات القانونية وكذلك تطوير بشكل عام خدمات التوطين والتخطيط لذلك والتوجيه والتنبؤ المسبق. تعمل وزارة العدل على تعزيز ومراقبة إنجاز حقوق المشاركة الديمقراطية وتنسيق تنفيذ قانون المساواة في مجلس الدولة. كما أن وزارة العدل قد طورت أيضًا نظرية وسياسة العلاقات السكانية الجيدة. تشمل مهام وزارة

الداخلية من ناحيتها الأمور المتعلقة بالهجرة، حيث يتم التعامل معها على المستوى العملي من قبل دائرة شؤون الهجرة. وزارة الشؤون الاجتماعية والصحية مسؤولة عن التخطيط والتوجيه وتنفيذ السياسة الاجتماعية والصحية، وتنسيق الإجراءات التي يتم من خلالها زيادة رفاهية السكان والمشاركة الاجتماعية وكذلك الصحة والقدرة على الفعالية.

يتضمن برنامج الإجراءات فعاليات عملية تعزز الوزارة من خلالها التنوع الثقافي والتوطين ضمن نطاق مجلس الدولة من خلال أمور منها المشاركة في التحضير لبرنامج التوطين للدولة وإنجازه وإنجاز نموذج الفعاليات "الحوارات الوطنية" لوزارة المالية من خلال تنظيم نقاشات حوارية وكذلك التخطيط لفعالية وزارة العدل للثقافة وحقوق الإنسان "مهرجان Y" وإنجازها عام 2024.

متابعة البرنامج والتحديث. تتم متابعة إنجاز إجراءات البرنامج كجزء من توجيه وإدارة القطاع الإداري، بالاستفادة من أمور منها المؤشرات والأبحاث والتوضيحات. يتم تحديث البرنامج بناءً على الاحتياجات الناشئة عن العمل الاستراتيجي للوزارة ومجلس الدولة وكذلك بناءً على الحوار المتبادل وأعمال التطوير مع ممثلي مجال الفعاليات الثقافية.

Appendix. Summary in Finnish, Swedish, Russian, Estonian, Arabic, English and Somali

The Ministry of Education and Culture's action plan to promote diversity in the field of arts and culture is based on the final report of a working group appointed by the Ministry, which was published in January 2021.¹⁴

The working group was asked to propose guidelines and measures which would enable the arts and cultural policy to take better account of cultural diversity arising from immigration, and help improve equality and non-discrimination in the arts and culture sector.

The objectives also included strengthening the social inclusion of persons with a foreign background through arts and culture, improving participation in arts and cultural life, and promoting integration and dialogue between population groups through arts and culture.

Finland has always been a culturally and linguistically diverse society that is in constant change. Many cultural and language groups have a long history in Finnish society, and diversity is not limited to the immigration of the recent decades.

The working group proposed that the increasing diversity of the Finnish population would need to be considered in the planning and decision-making procedures in arts and cultural policy, and outlined three cross-cutting principles that the Ministry of Education and Culture should base the action plan on:

1. Ensuring equality and non-discrimination both at the level of principles and at the level of practice.
2. Recognising that Finnish cultural heritage has always been diverse and formed in interaction between cultures. It is important to identify diversity and recognise its existence. Intercultural dialogue needs to be further strengthened.
3. Emphasising that education and competence play a key role in the success of Finnish society. Regardless of their background, everyone should have

14 [Taide, kulttuuri ja moninainen Suomi](#): Kulttuuripolitiikka, maahanmuuttajat ja kulttuurisen moninaisuuden edistäminen -työryhmän loppuraportti, 2021
[Art, Culture and Diverse Finland](#): Final Report of the Working Group for Cultural Policy, Immigrants and Promotion of Cultural Diversity, 2021

the opportunity to increase their knowledge and skills and to utilise their competence and creativity, both at work and in leisure activities.

The report proposes 40 measures in the fields of cultural policy, financing of culture, employment, professional development, cultural services, intercultural dialogue, and research-based knowledge and statistics.

The working group proposes that an action plan be drawn up at the Ministry of Education and Culture for promoting cultural diversity through concrete measures in cultural policy and in Finnish arts and cultural life. Indicators, studies and analyses should be used to monitor the implementation of the action plan as part of the guidance and management processes in the branch of government.

Sections of the action plan

Strategy work and funding (Ministry of Education and Culture). With the help of “Art, Culture and Diverse Finland – Ministry of Education and Culture’s action plan to promote diversity in the field of arts and culture”, the Ministry will implement the cultural policy objectives set out in its strategy by means of performance, target and resource guidance and monitoring together with the agencies, cultural institutions, municipalities and organisations in the field of arts and culture in the Ministry’s branch of government.

Published in 2017, the Strategy for Cultural Policy of the Ministry of Education and Culture extends to 2025. The strategy recognises the diversification of population development and the increase in the share of population with foreign background in Finland. When the strategy is next updated, the impact of these developments on cultural policy should be examined more extensively.

The Ministry promotes cultural diversity, equality and non-discrimination through its strategies and the work related to the funding of culture, covering the cultural heritage strategy, museum services and central government transfers for performing arts, municipal cultural services, discretionary grants in the field of culture, basic education in the arts, and increasing the teaching of Finnish and Swedish in higher education institutions.

Government agencies and national art institutions. Five agencies operate in the Ministry of Education and Culture’s branch of government for the arts and cultural policy: Arts Promotion Centre Finland, Finnish Heritage Agency, National Audiovisual Institute, Accessibility Library Celia and the Governing Body of Suomenlinna. The Finnish National Agency for Education operates in the branch of government for education policy. The Ministry and the agencies agree on the priorities for promoting cultural diversity, equality and

non-discrimination, the related measures and the monitoring of their implementation during the 2024–2027 performance agreement period. Agencies also have their own measures to promote cultural diversity, equality and non-discrimination.

The action plan includes measures for the national art institutions, the National Opera and Ballet, the National Gallery and the National Theatre for promoting the realisation of cultural diversity, equality and non-discrimination in their activities and work with audiences.

In addition, the Ministry of Education and Culture promotes cultural diversity, equality and non-discrimination by awarding discretionary government grants and partnering with cultural communities, for example by participating in community events and organising stakeholder events and workshops on topical cultural policy issues.

Strengthening the knowledge base. Strengthening multilingualism and other diversity in Finnish cultural policy and arts and cultural life requires research, analysis and indicator data concerning obstacles to the realisation of equity and the attainment of the goals, as well as systematic monitoring and evaluation of practices. The action plan contains measures to develop methods for measuring the quantity and quality of data collection, analysis and reporting on cultural diversity, equality and non-discrimination.

Role in the Government. The Ministry of Education and Culture works closely with the Ministry of Economic Affairs and Employment, the Ministry of Justice, the Ministry of the Interior and the Ministry of Social Affairs and Health in matters related to the promotion of integration and cultural diversity.

The Ministry of Economic Affairs and Employment is responsible for the general development, foresight, planning and management of integration policies, legislation and services. The Ministry of Justice promotes and monitors the realisation of democratic rights of participation and coordinates the implementation of the Non-discrimination Act in the Government. The Ministry of Justice has developed the theory and policy of good relations between population groups. The Ministry of the Interior is in charge of immigration matters, while the Finnish Immigration Service carries out the practical measures. The Ministry of Social Affairs and Health is responsible for the planning, guidance and implementation of health and social policy, and coordinates measures to increase the population's wellbeing, social inclusion, health and functional capacity.

The action plan includes practical measures by which the Ministry promotes cultural diversity and integration within the Government, for example by contributing to the preparation and implementation of the central government's integration programme, to the

implementation of the Ministry of Finance's National Dialogues model by organising dialogues and planning, and to the organising of the Ministry of Justice's Y Festival on culture and human rights in 2024.

Action plan monitoring and updates. Indicators, studies and analyses will be used to monitor the implementation of the action plan as part of guidance and management processes in the branch of government. The action plan will be updated based on needs arising from the Ministry's and the Government's strategy work and on the dialogues and development work with representatives of the cultural sector.

Lifaaq. Qoraal kooban oo ah luqadaha finishka, iswidishka, ruushka, istooniyaanka, carabiga, ingiriiska iyo soomaaliga

Qoraalka ay soo saartay wasaaradda waxbarashada iyo dhaqanka ee ku saabsan horumarinta arrimaha farshaxanka iyo dhaqanka ee barnaamijka waxqabadka arrimaha kala duwan, waa mid ku salaysan warbixintii ugu dambaysay ee kooxda shaqada ee ay wasaaraddu arrinkaas u xilsaraaty, kaasoo la daabacay bishii Jannaayo ee sannadka 2021-ka.¹⁵

Shaqada kooxdu waxaa ay ahayd in ay soo bandhigaan tilmaamo iyo waxqabadyo la raaco, si tixggelin gaar ah oo ka wanaagsan sidii hore loo siiyo dhaqammada kala duwan ee dadka waddanka u soo guuray, iyo in la dhiso mustaqbalka goob dhaqanka iyo farshaxanka oo loo siman yahay oo caddaalad ku salaysan.

Ahdaafta la tiigsanaayo waxaa ka mid ahaa in iyadoo la kashanaayo dhaqanka iyo farshaxanka la xoojiyo, ka qaybqaadashada arrimaha bulshada ee dadka ajaanibta ah, xoojinta ka qaybqaadashada nololaha dhaqanka iyo farshaxanka, la qabsiga waddanka, iyo sidoo kale horumarinta wadhadalka iyo saamayn isku yeelashada dadka kala duwan, iyadoo la adeegsanaayo qaababka dhaqanka iyo farshaxanka.

Finland waxaa ay waligeedba ahayd bulsho dhaqan ahaan iyo luqad ahaanba kala duwan, taasoo si joogto ah isu bedbeddeleysa. Arrinka ku saabsan kooxaha kala dhaqanka iyo luqadda ah, waa mid taariikh dheer oo soo jireen ah ku leh bulshada Finland gudaheeda, kala duwanaanshuhuna ma ahan mid ku xaddidan dal u soo guuritaankii muddadii tobaneeyada sano ahayd ee ugu dambaysay.

Kooxda shaqadu waxaa ay so bandhigeen maadaama dadweynuhu ay yihiin kuwo dhaqamo kala duwan ka soo jeeda, in tixggelin gaar ah la siiyo go'aan ka gaarista iyo qorshaynta dhammaan arrimaha ku saabsan siyaasadda dhaqanka iyo farshaxanka, waxaana ay soo jeediyeen in la raaco saddex mabda'a oo sawir guud ka bixinaaya arrinkaan, kuwaa-soo ay wasaaradda waxbarashada iyo dhaqanku sal uga dhigayso barnaamijyadeeda waxqabad:

15 [Taide, kulttuuri ja moninainen Suomi](#): Kulttuuripolitiikka, maahanmuuttajat ja kulttuurisen moninaisuuden edistäminen -työryhmän loppuraportti, 2021
[Art, Culture and Diverse Finland](#): Final Report of the Working Group for Cultural Policy, Immigrants and Promotion of Cultural Diversity, 2021

1. Xaqiijinta sidii sinnaanta iyo caddaaladda loogu hirgelin lahaa qaab ku dhaqmid ahaan ah, si la mid ah sida loogu dhaqangelinaayo mabad'a ahaanta.
2. Ogeysiinta ama wargelinta ku saabsan in dhaxal-dhaqameedka Finland uu marwalba ahaa mid kala duwan oo ka dhashay xiriirka iyo saamayn isku lahaanta dhaqammada. Waa arrin muhiim ah in la aqoonsado kala duwanaanshaha iyo in la aqoonsado jiritaanka arrinkaas. Sidoo kale waa in si ka badan sidii hore loo xoojiyaa xiriirka isa saamaynta dhaqammada.
3. In xoogga la saaro arrinka ah, in aqoonta iyo waxbarashadu ay muhiimadda weyn oo aasaas ah u yihiin horumarka bulshada Finland. Waa in qof walbaa uu helo iyadoo aan loo egeynin halka uu asal ahaan ka soo jeedo, fursad uu sare ugu qaadi karo aqoontiisa iyo xirfaddiisa, islamarkaana uu uga faa'iidaysan karo arrimahaas, kuna wareejin karo shaqadiisa u gaarka ah iyo waqtiyada uu firaqaha yahay.

Warbixinta waxaa lagu soo jeediyay iskudarka guud illaa iyo afartan waxqabad, kuwaasoo khuseeya siyaasadda dhaqanka, maalgelinta dhaqanka, shaqaalaysiinta, horumarinta xirfadeed, adeegyada dhaqanka, wadhadalladda iyo wax isweydaarsiga u dhexeeya dhaqammada, iyo macluumaadka iyo tirakoobyada la baaray.

Kooxda shaqada waxaa ay soo jeedisay in wasaaradda waxbarashada iyo dhaqanka ay diyaariso barnaamij waxqabad, kaasoo hawsha dhabta ah ee laga leeyahay ay tahay sidii loo horumarin lahaa kala duwanaanshaha dhaqammada ee siyaasadda dhaqanka iyo noloshada dhaqanka iyo farshaxanka ee Finland. Waxaana hirgalinta barnaamijkaas lagula socon doonaa ka qayb ahaan dhanka hoggaaminta iyo hagista maamulka, iyadoo looga faa'iidaysanaayo arrimaha ay ka midka yihiin sharrax ka bixinta barnaamijka, cilmibaarisyada iyo caddaymaha arrinkaas ku saabsan.

Qaybaha barnaamijka waxqabadka

Qorshe hawleedka iyo maalgelinta (Wasaaradda Waxbarashada iyo dhaqanka). Iyadoo la kaashanaayo barnaamijka waxqabadka "Farshaxanka, dhaqanka iyo kala duwanaanshaha Finland- barnaamijka waxqabadka ee wasaaradda waxbarashada iyo dhaqanka ee lagu horumarinaayo kala duwananaashaha farshaxanaka iyo arrimaha dhaqanka", ayaa wasaaraddu waxaa ay hirgelinaysaa istaraatiijiyaddeeda waafaqsan siyaasadda dhaqanka iyadoo la adeegsanaayo, natiijooyinka, qaababka ah maareynta ilaha awoodeed ee la haysto, islamarkaana kaashanaysa hay'adaha maamulka, xarumaha dhaqanka, degmooyinka iyo ururrada bulshada ee farshaxanka iyo dhaqanka.

Qorshe hawleedka siyaasadda dhaqanka ee wasaaradda waxbarashada iyo dhaqanka waxaa la diyaariyay sannadkii 2017-kii, waxaana uu socon doonaa ilaa iyo sannadka 2025-ka. Qorshe hawleedka waxaa lagu ogaaday kala duwanaanshaha dhanka horumarka bulshada iyo tirada dadka ajaanibta ah ee sii kordheysa ee dalkaan Finland. Waqtiga soo socda ee qorshe hawleedka la cusboonaysiinaayo, waa muhiim in sidii hore si ka duwan oo dhinacyo badan leh loo hubiyaa sida horumarinta arrinkaan uu saamaynta ugu leeyahay siyaasadda dhaqanka.

Kala duwanaanshaha dhaqanka iyo sinnaanta iyo cadaalada arrinkaas waa mid lagu horumarinaayo shaqada qorshe hawleedka ee wasaaradda dhexdeeda iyo shaqada khusaysa maalgelinta dhaqanka, waxaana ka mid ah arrimahaas, qorshe hawleedka dhaxaleed ee dhaqanka, waxqabadka matxafka, arrimaha ay dawladdu kaga qaybqaadanayso farshaxanka, adeegyada dhaqanka ee degmooyinka, caawimaadda ku salaysan ka fiirsashada ee laamaha dhaqanka, waxbarashada aasaasiga ah ee farshaxanka iyo in machadyada sare lagu kordhiyo waxbarashada luqaddaha finishka iyo iswidhishka.

Hay'daha dowladda iyo waaxaha dhaqanka ee heer qarameed. Maamulka siyaasadda dhaqanka ee wasaarada waxbarashada iyo dhaqanka waxaa ka shaqeeya oo ay ka kooban tahay shan hay'adood: Xarunta horumarinta farshaxanka (Taike), Matxafka, Machadka heer qaran ee maqalka iyo muuqaalka (KAVI), Maktabadda Celia iyo gudiga daryeelka qasriga Finland. Guddoonka waxbarashada ayaa wasaaradda u qaabilsan arrimaha la xiriira siyaasadda waxbarashada. Wasaaradda iyo hay'adahaas hoos yimaada ayaa ka heshiinaaya muhiimadda horumarinta sinnaanta iyo caddaaladda iyo kala duwanaanshaha dhaqammada, waxqabadyada arrinkaas khuseeya iyo la socodka natiijada, iyadoo la kaashanaayo natiijada xilliga heshiiska ee 2024-2027. Waxaa intaas dheer in hay'aduhu ay leeyihiin waxqabadyo u gaar ah oo ku saabsan horumarinta sinnaanta iyo caddaaladda iyo kala duwanaanshaha dhaqammada.

Barnaamijka waxqabadka waxaa kaloo uu ka kooban yahay waxqabadyo ay hay'adaha farshaxanka qaranka, hay'adda qaranka ee ooberada iyo baleetiga, galeeriyada qaranka, tiyaaratka qaranka, ku horumarinaayaan hawlhooda u gaarka ah iyo hirgelinta shaqooyinaka guud ee ku saabsan horumarinta sinnaanta iyo caddaaladda iyo kala duwanaanshaha dhaqammada.

Waxaa intaas dheer oo wasaaradda waxbarashadu ay ku horumarisaa sinnaanta, caddaaladda iyo kala duwanaanshaha dhaqammada, iyadoo bixisa caawimaad heer dowladeed ah iyo wadashaqayn ay la samayso ururrada bulshada ee qabta hawlaha dhaqanka, sida iyadoo ka qaybqaadata hawlaha ay ururradaasi qabanqaabiyaan, iyo in ay wasaaradda laftigeedu qabanqaabiso kooxo xiriir danwadaagnimo ah iyo siminaaro ku saabsan su'aalaha markaas taagan ee khuseeya siyaasadda dhaqanka.

Xoojinta saldhigga macluumaadka. Xoojinta luqadaha kala duwan iyo kala duwanaanshaha dhaqameed ee siyaasadda dhaqanka ee Finland, waxaa ay u baahan tahay in la sameeyo cilmibaarisyada, caddaymo iyo sharraxaad ku saabsan caqabadaha hortaagan xaqiijinta saiiinaanta iyo cadaaladda iyo hirgelinta ahdaaftii la dejiyay, iyo sidoo kale la socodka xaaladda oo nidaamsan iyo qiimaynta waxqabadka. Barnaamijka waxqabadka waxaa lagu soo daray waxqabadyo, kuwaasoo iyadoo la kaashanaayo lagu horumarinaayo kala duwanaanshaha dhaqammada, sinnaanta caddaaladda la xiriirta macluumaad uruurinta, caddaynta, cadadka warbixinaha la isticmaalay iyo tayada qaababka wax lagu cabbiraayo.

Hawlaha golaha dowladda. Wasaaradda waxbarashada iyo dhaqanka waxaa ay wadaahayn joogto ah oo ku saabsan arrimaha la xiriira horumarinta la qabsiga dalka iyo kala duwanaanshaha dhaqammada la leedahay, wasaaradda shaqada iyo meheradaha, wasaaradda caddaaladda, wasaaradda arrimaha gudaha iyo wasaaradda arrimaha bulshada iyo caafimaadka.

Wasaaradda shaqada iyo meheradaha waxaa ay mas'uul ka tahay siyaasadda lagu horumarinaayo la qabsiga dalka iyo sharci dejinta iyo horumarinta guud ee ku saabsan adeegyada la qabsiga dalka, qorsheyntooda, tilmaanbixinta iyo ku xisaabtankooda. Wasaaradda cadaaladda waxaa ay horumarinaysaa islamarkaana la soconaysaa hirgelinta dimoqraadiyadda xuquuqda ka qaybqaadashada iyo iskuduwidda dhaqangelinta xeerka sinnaanta iyo caddaaladda ee golaha dowladda. Wasaaradda caddaaladda waxaa ay sidoo kale horumar ku samaysay aragtida la xiriirta xiriirka wanaagsan ee dadweynaha iyo siyaasadda. Shaqada wasaaradda arrimaha gudaha waxaa ka mid ah hawlaha la xiriira waddan u soo guurista, kuwaasoo Hoggaanka socdaalku uu si dhab ah u maareeyo. Wasaaradda arrimaha bulshada iyo caafimaadka waxaa ay mas'uul ka tahay qorshaynta siyaasadda caafimaadka iyo arrimaha bulshada, tilmaanbixinta iyo dhaqangelinta hawlaha la qabanaayo, kuwaasoo lagu kordhinaayo nololwanaagga dadweynaha, ka qaybqaadashadooda arrimaha bulshada iyo sidoo kale caafimaadka iyo awoodda waxqabadka.

Barnaamijka waxqabadka waxaa uu ka kooban yahay waxqabadyo la taaban karo, kuwaasoo ay wasaaraddu ku horumarinayso kala duwanaanshaha dhaqammada iyo la qabsiga dalka ee xukuumadda dhexdeeda, arrimaha ay ka midka yihiin, ka qaybqaadashada diyaarinta iyo hirgelinta barnaamijka la qabsiga dalka ee xukuumadda, barnaamijka waxqabadka wasaaradda maaliyadda ee "wadahalka qarameed" kaasoo lagu hirgelinaayo qabanqaabinta wadahal qaab wadaxaajood ah u dhaca iyo qorsheynta iyo qabanqaabinta ay wasaaradda caddaaladdu samaynayso sannadka 2024-ka ee ku saabsan dhaqanka iyo xuquuqda bani'aadamka ee loogu magacdaray "Festifaalka Y".

Cusboonaysiinta iyo la socodka barnaamijka. Waxaa hirgelinta barnaamijkaan lagula socon doonaa dhanka hoggaaminta iyo hagista maamulka, iyadoo looga faa'iidaynaayo arrimaha ay ka midka yihiin sharrax ka bixinta barnaamijka, cilmibaarisada iyo

caddaymaha arrinkaas ku saabsan. Barnaamijka waxaa la cusboonaysiinayaa iyadoo lagu salaynaayo baahiyaha ka dhashay shaqada istaraatiijiyadeed ee wasaaradda iyo golaha dowladda, iyo shaqada horumarineed iyo wadahalada lala yeelaanaayo wakiillada hay'adaha dhaqanka.

UNDERVISNINGS- OCH KULTURMINISTERIET

PB 29 00023 Statsrådet
Tfn 0295 16001 (växel)
okm.fi/sv

ISSN 1799-0351 PDF
ISBN 978-952-263-747-5 PDF